

Budapest,
2002. november 28.,
csütörtök

146. szám

Ára: 588,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
246/2002. (XI. 28.) Korm. r.	A felvonók és a mozgólépcsők építésiügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrzőkről szóló 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelet módosításáról	8082
247/2002. (XI. 28.) Korm. r.	Az egyes állatbetegségek gyanúja esetén, a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó ideiglenes hatósági intézkedésekről	8085
248/2002. (XI. 28.) Korm. r.	A nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék bevezetéséről szóló 173/1995. (XII. 27.) Korm. rendelet módosításáról	8086
249/2002. (XI. 28.) Korm. r.	A közmunkaprogramok támogatási rendjéről szóló 49/1999. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról	8087
13/2002. (XI. 28.) ESZCSM—FMM e. r.	A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM—SZCSM együttes rendelet módosításáról	8087
14/2002. (XI. 28.) ESZCSM r.	Az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet módosításáról szóló 10/2002. (XI. 7.) ESZCSM rendelet módosításáról	8091
6/2002. (XI. 28.) FMM r.	A foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet, továbbá a munkaügyi központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes támogatásokról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet módosításáról	8091
104/2002. (XI. 28.) FVM r.	A tulajdoni, használati viszonyok földvédelmi célú rendezéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítése érdekében igénybe vehető támogatás részletes szabályairól szóló 39/2002. (V. 10.) FVM rendelet módosításáról	8093
53/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8094
54/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8099
55/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8101
56/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8103
57/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8105
58/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8106
59/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8109
60/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8111
61/2002. (XI. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8114
1197/2002. (XI. 28.) Korm. h.	A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Zsidó Hitközségek számára 2002. évben rendezésre javasolt ingatlanokról és az e célra elkülönített költségvetési keret felosztásáról	8117
8001/2002. (MK 146.) ESZCSM táj.	Az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet 2. számú mellékletében foglalt járóbeteg-szakellátás tevékenységi kódlistájának alkalmazásáról szóló 8005/2002. (EüK. 23.) ESZCSM tájékoztató módosításáról	8123
	A Központi Kárrendezési Iroda közleménye a 2003. február 3—15-ig terjedő időszak — II/1. földalapra vonatkozó — termőföld árveréseiről	8123
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye	8125

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 246/2002. (XI. 28.) Korm. rendelete

a felvonók és a mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrökről szóló 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelet módosításáról

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének k) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A felvonók és a mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezéséről, üzemeltetéséről, ellenőrzéséről és az ellenőrökről szóló 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-ának c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazása szempontjából)

„c) *felújított berendezés*: az a berendezés — a fabetétes vezetősínű felvonók, valamint a tömegközlekedési mozgólépcsők kivételével —, amelynek legalább a meghajtógépét és vezérlését, továbbá (felvonók esetében) fülke- és aknaajtóit két éven belül új egységekre cserélték.”

2. §

(1) A Rendelet 3. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az építésügyi hatóság az építési engedélyt — a kérelem mellékleteként benyújtott — alkalmassági nyilatkozat figyelembevételével adhatja meg. Alkalmassági nyilatkozatot kiadhat a 10. § (1) bekezdése szerinti szakmai felügyeletet ellátó szervezet, valamint a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelet 5/B. számú vagy 10. számú melléklete szerinti tevékenységre kijelölt tanúsító szervezet. A nyilatkozat e rendelet 5. számú melléklet a) pontjában meghatározott tartalmú, vagy részletesebb műszaki dokumentáció felülvizsgálata alapján adható ki. A tervdokumentáció felülvizsgálata arra terjed ki, hogy a felvonó, illetve a mozgólépcső megfelel-e az épületre vonatkozó létesítési és forgalmi előírásoknak, a vonatkozó jogszabályokban és szabványokban szereplő

követelményeknek, továbbá az alkalmazott méretezési és számítási módszerek megfelelőek-e.”

(2) A Rendelet 3. §-a az alábbi új (6)—(8) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (6) és (7) bekezdések számozása (9) és (10) bekezdésre változik:

„(6) Ha egy lebontandó berendezés helyén másik berendezés nem létesül, de az építmény továbbra is fennmarad, valamint az építmény rendeltetésszerű használatához valamely jogszabály felvonó vagy mozgólépcső létesítését írja elő, a bontási engedély mellékleteként az építési engedély-nél meghatározott szervezetek alkalmassági nyilatkozatát kell csatolni.

(7) Az építésügyi hatóság a használatbavételi engedélyt csak — a kérelem mellékleteként benyújtott — a 6. számú mellékletben meghatározott tartalmú kiviteli tervdokumentáció és az üzembe helyezés előtti vizsgálat jegyzőkönyve alapján kiállított alkalmassági nyilatkozat figyelembevételével adhatja meg. Alkalmassági nyilatkozatnak minősül:

a) az új, személyszállításra is alkalmas felvonó esetén a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelet 2. számú mellékletének B) részében meghatározott tartalmú megfelelőségi nyilatkozat, illetve ennek hiányában — legkésőbb 2003. december 31-ig — az 5. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti kijelölt szervezetnek a felvonó üzembe helyezhetőségét igazoló alkalmassági nyilatkozata, vagy

b) az új teherfelvonó, kisteherfelvonó, mozgólépcső (mozgójárda), valamint a személyszállításra szolgáló körforgó esetében a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet alapján kiadott megfelelőségi nyilatkozat, vagy

c) a felújítás vagy építési engedélyhez kötött átalakítás után, a berendezés ismételt üzembe helyezése esetén az 5. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti kijelölt szervezetnek az alkalmasságot igazoló nyilatkozata.

(8) Leállított berendezés ismételt üzembe helyezése alkalmával a leállítást elrendelő kijelölt szervezet írásbeli alkalmassági nyilatkozata (üzembe helyezés előtti vizsgálati jegyzőkönyv) alapján — legfeljebb az építésügyi hatóság döntéséig — a berendezés ideiglenesen üzemeltethető.”

3. §

(1) A Rendelet 5. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kötelező műszaki biztonságtechnikai felülvizsgálatokat az üzemeltető megbízása alapján, naptári évenként

a) 10 évesnél nem régebbi, illetve felújított berendezés esetén egy (fővizsgálat), egyébként két alkalommal (félévenként fővizsgálat vagy ellenőrző vizsgálat), a felvonók és mozgólépcsők tekintetében a laboratóriumok, a tanúsí-

tó és ellenőrző szervezetek akkreditálásáról szóló 1995. évi XXIX. törvény rendelkezései szerint akkreditált — a gazdasági és közlekedési miniszterrel egyetértésben a szakmai felügyeletet ellátó belügyminiszter (a továbbiakban: miniszter) által kijelölt — szervezet (a továbbiakban: kijelölt szervezet) ellenőreivel,

b) további két alkalommal félévenként — a karbantartás megfelelőségének műszaki biztonsági felülvizsgálatát —, önálló vagy egy gazdasági társaság keretében működő felvonó- és mozgólépcső-ellenőrrel (a továbbiakban: ellenőr) kell elvégeztetni. Az ellenőrzést a gyártónak a gépkönyvben rögzített útmutatása, ennek hiányában az érvényes szabványok iránymutatása alapján kell elvégezni.”

(2) A Rendelet 5. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A szakterületre vonatkozó tanúsított minőségügyi rendszerrel és felelősségbiztosítással rendelkező karbantartó szervezet által karbantartott berendezések esetén a (2) bekezdés b) pont szerinti vizsgálatokat a karbantartó szervezet ellenőrei a karbantartás rendszerének keretében elvégezhetik, valamint — a lényeges megállapítások gépkönyvi bejegyzése mellett — saját rendszerük szerint dokumentálják, és a vizsgálati eredményt havonta a nyilvántartást vezető szervezetnek megküldik nyilvántartás céljából.”

4. §

(1) A Rendelet 6. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az 5. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti kijelölést kérő szervezetnek — a tevékenységre vonatkozóan — akkreditálással, továbbá értékarányos felelősségbiztosítással, a tevékenységét szabályozó eljárási renddel és a helyszínen nem vizsgálható alkatrészek vizsgálatára alkalmas akkreditált laboratóriummal kell rendelkeznie. Legalább tíz ellenőri jogosultsággal rendelkező természetes személyt kell a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény szerinti munkaviszony keretében alkalmaznia, és vállalnia kell az ellenőrök rendszeres, évenkénti szakmai továbbképzését.”

(2) A Rendelet 6. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A kijelölt szervezetekről és az ellenőrökről az ÉMI folyamatos nyilvántartást vezet, és azt évente a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium és a Belügyminisztérium hivatalos lapjaiban közzéteszi.”

(3) A Rendelet 6. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Aki az e rendelet hatálybalépése előtt hatályban volt jogszabályok alapján felvonószakértő vagy felvonófelügyelői jogosultságot szerzett, 2005. december 5-ig folytathat ellenőri tevékenységet. Ez a jogosultság mozgólépcsőre vonatkozóan is kiterjeszthető három év mozgólépcső

tervezési, szerelési vagy karbantartási gyakorlat igazolása esetén. Aki közlekedési létesítményekben lévő mozgólépcsőkre vonatkozó gépkezelői tanfolyamot végzett és eredményes vizsgát tett, a fenti határidőn belül mozgólépcső-ellenőri tevékenységet folytathat.”

(4) A Rendelet 6. §-a az alábbi új (9) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (9) bekezdés számozása (10) bekezdésre változik:

„(9) Azok a felvonóellenőrök, akik szakirányú középfokú műszaki szakképesítéssel rendelkeznek, és bizonyítani tudják (munkáltatói igazolással, munka- vagy megbízási szerződéssel, illetve szakmai érdek-képviselői szerv igazolásával), hogy a kérelem benyújtását megelőzően Magyarországon legalább 10 éven keresztül felvonóellenőrként, felvonószakértőként, illetve felvonófelügyelőként tevékenykedtek, eredményes felvonószakértői vagy felvonófelügyelői vizsgát tettek, felvonó-ellenőri engedélyük érvényessége alatt előterjesztett kérelmük alapján mentesülnek az (1) bekezdés a) pontjában előírt feltétel teljesítése alól.”

5. §

A Rendelet 7. §-a az alábbi (5)–(7) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A felvonók, illetve mozgólépcsők rendszeres karbantartását a gyártó gépkönyvben rögzített utasításai, ennek hiányában az érvényes nemzeti szabványok útmutatásai alapján kell elvégezni.

(6) A felvonóknak, illetve a mozgólépcsőknek legalább a létesítésük, felszerelésük időpontjában érvényes nemzeti szabványok, műszaki előírások biztonsági követelményeinek meg kell felelniük. Az egyes alkatrészek, részegységek cseréje esetén — ha azok eltérőek az eredetitől — a beépítés időpontjában érvényes műszaki előírásokat kell alkalmazni.

(7) Személyszállításra is alkalmas felvonók felújításánál, átalakításánál figyelembe kell venni a 7. számú mellékletben foglalt, a felvonók biztonságát növelő ajánlásokat.”

6. §

A Rendelet 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § E kormányrendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösség következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 95/16/EK irányelve a tagállamok felvonókra vonatkozó jogszabályainak közelítéséről — a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsí-

tásáról szóló 108/2001. (XII. 23.) FVM—GM együttes rendelettel együtt —,

b) a Bizottság 95/216/EK ajánlása a meglévő felvonók biztonságának fokozására.”

7. §

(1) A Rendelet 2. számú melléklete helyébe e rendelet 1. számú melléklete lép.

(2) A Rendelet az e rendelet 2. számú melléklete szerinti 7. számú melléklettel egészül ki.

8. §

A Rendelet 6. §-ának (6) bekezdésében és 7. §-a (3) bekezdésének b) pontjában a „gazdasági miniszterrel” szövegrész helyébe a „gazdasági és közlekedési miniszterrel” szövegrész, 3. a) számú mellékletében a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium” szövegrész, illetve 3. b) számú mellékletében a „Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium” szövegrész helyébe a „Belügy-minisztérium” szövegrész lép.

9. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet
a 246/2002. (XI. 28.) Korm. rendelethez

[2. számú melléklet
a 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelethez]

A felvonókkal, mozgólépcsőkkel kapcsolatos díjak

1. A nyilvántartás kezdeti összeállításával, majd az adatok évenkénti felülvizsgálatával, módosításával és közzétételével kapcsolatos díjak:

a) a kijelölt szervezetek nyilvántartásba vételének egy-szeri díja: 5000 Ft,

b) az ellenőrök nyilvántartásba vételének és az engedély kiadásának egyszeri díja: 2000 Ft.

A díj megfizetésére a kijelölt szervezetek és ellenőrök kötelezettek az ÉMI felhívására.

2. A központi nyilvántartás vezetéséért felvonónként, illetőleg mozgólépcsőnként az alábbiak szerint kell az adatszolgáltatásra kötelezetteknek a díjat megfizetniük:

Egy berendezés nyilvántartásának éves díja: 2000 Ft, melyet a kijelölt szervezet éves első vizsgálatának elvégzése után kell megfizetni. A díj tartalmazza a berendezés egy-szeri nyilvántartásba vételének költségét is. A kijelölt szervezet a díjat az üzemeltetőre egy összegben, az első műszaki biztonságtechnikai felülvizsgálat díjában átháríthatja.

3. Az 1—2. pontokban felsorolt díjakon felül általános forgalmi adót kell fizetni. A kijelölt szervezetek beérkezett nyilvántartási díjakat az első műszaki biztonságtechnikai felülvizsgálatot követő hónap 15. napjáig az ÉMI részére át kell utalni.

2. számú melléklet
a 246/2002. (XI. 28.) Korm. rendelethez

[7. számú melléklet
a 113/1998. (VI. 10.) Korm. rendelethez]

Meglevő személyfelvonók biztonságát növelő ajánlások

Ahol a műszaki adottságok lehetővé teszik, a meglévő felvonóknál is az új felvonók biztonsági követelményeit kell figyelembe venni, és az ezeknek megfelelő érvényes nemzeti szabványok (MSZ EN 81—1 és MSZ EN 81—2) előírásai irányadóak, különösen a méretekre, a tűrésekre, a megengedett sebességre és gyorsulásra vonatkozóan.

1. A fülkékre minden esetben fülkeajtót kell felszerelni, a fülkében pedig állomásjelző berendezést kell beépíteni.

2. A fülke függesztőelemeit (köteleket vagy láncokat) felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell cserélni.

3. A felvonó fékberendezését és annak vezérlését, illetve szabályozását felül kell vizsgálni a fékezés során fellépő lassulás és a szintbeállási pontosság szempontjából, és a szükséges átalakításokat el kell végezni.

4. A felvonó fülkében a kezelő elemek legyenek könnyen érthetőek és alkalmasak arra, hogy minden személy — köztük a fogyatékos személyek is — a felvonót kísérő nélkül is használhassák.

5. Az önműködő ajtókat fel kell szerelni olyan berendezéssel, amely megakadályozza személy vagy állat beszorulását csukódás közben.

6. A 0,6 m/s-nál nagyobb névleges sebességű felvonók zuhanásgátló berendezéseit és ütközőit felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell cserélni, hogy lehetővé tegyék a fokozatos lassulást megálláskor.

7. A vészjelző berendezést úgy kell átalakítani, hogy állandó összeköttetést biztosítson az üzemügyeletessel vagy az üzemügyeletési feladatokat ellátó diszpécserközponttal.

8. A fékrendszer azbeszttartalmú elemeit az egészségvédelmi előírások betartása mellett más anyagúra kell cserélni.

9. A felvonóra fel kell szerelni olyan készüléket, amely megakadályozza a fülke ellenőrizetlen felfelé mozgását.

10. Használat során, illetve nyitott ajtó esetén a fülkét megfelelően ki kell világítani, továbbá szükségvilágítást is fel kell szerelni, amelynek működőképesnek kell maradnia az esetleges kimentés várható teljes ideje alatt.

A Kormány 247/2002. (XI. 28.) Korm. rendelete

az egyes állatbetegségek gyanúja esetén, a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó ideiglenes hatósági intézkedésekről

A Kormány az egyes állatbetegségek elterjedésének megelőzése céljából a következőket rendeli el:

1. §

(1) A települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző), ha a *mellékletben* felsorolt betegség vagy fertőző betegség gyanújáról tudomást szerez, az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Átv.) 42. §-ának (4) bekezdése alapján haladéktalanul értesíti a hatósági állatorvost és a területén működési jogosultsággal rendelkező magánállatorvost.

(2) A hatósági állatorvos helyszínre történő megérkezéséig a jegyző ideiglenes hatósági intézkedéssel

a) az állathulla, betegségre, fertőző betegségre gyanús állat, egészségesektől való elkülönítésére kötelezi az állat tartóját;

b) előzetesen helyi zárlat alá helyezi azokat az állattartó helyeket, ahol a betegségre vagy fertőző betegségre gyanús állat megfordult, illetőleg halak esetében az összefüggő vízrendszert;

c) állatszállítási és marhalevel-kezelési tilalmat rendel el;

d) a betegségre vagy fertőző betegségre gyanús állat termékenyítését vagy fedeztetését felfüggeszti, és a rendelkezést a helyben szokásos módon közzéteszi.

2. §

Ha a jegyző, külön jogszabályban meghatározott, bejelentési kötelezettség alá eső betegség vagy fertőző betegség gyanújáról szerez tudomást, a hatósági állatorvos intézkedéséig zár alá helyezi és őrizteti:

a) a beteg, betegségre vagy fertőző betegségre gyanús állat tartási helyét és azokat a helyeket, ahol ilyen állat megfordult vagy elhullott, ahol ilyen állatot leöltek, továbbá ahol ilyen állat gondozója, tulajdonosa vagy azzal egy udvarban (telepen, majorban) élő személy megfordult, valamint az

ezekkel szomszédos helyeket, ahol fogékony állatot tartanak;

b) nagy létszámú állatállomány esetében az egész telepet (üzemegységet, majort), az egész legelőt vagy vágóhidat akkor is, ha a telepen több istálló van, a legelőn több különálló gulya, nyáj, legelő vagy a vágóhíd több vágócsarnokból áll;

c) azokat a helyeket, ahol ugyan fogékony állat nincs, de ahol betegségre vagy fertőző betegségre gyanús állat megfordult, továbbá a helyi zárlat alá helyezett hellyel szomszédos helyeket is, ha ott fogékony állatot tartanak.

3. §

Ha a jegyző a külön jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettség alá eső betegség vagy fertőző betegség gyanújáról szerez tudomást:

a) a községi zárlatra vonatkozó szabályok ideiglenes alkalmazását elrendeli;

b) ha a betegséget legelőn észlelik, az észlelés helyén lévő szarvasmarhákat, sertéseket, juhokat, kecskéket és pásztorebekteket — az őrző és közelben tartózkodó személyekkel együtt — a hatósági állatorvos megérkezéséig a legelőn elkülönítteti;

c) a helyi zárlat alá helyezett helyen levő állatokat fajok, korcsoportok és nemek szerint jegyzékbe veszi, valamint az állatszállítási és marhalevel-kezelési tilalmat elrendeli;

d) a közös legeltetést azonnal megtiltja;

e) a településről sertést, sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított hús, szalonna és húskészítmény kivitelét megtiltja.

4. §

Ha a jegyző betegség vagy fertőző betegség gyanújáról lábon hajtott, illetve szállított állat vonatkozásában szerez tudomást, az állatok továbbszállítását megtiltja és a gyanújáról — a zárlat elrendelése mellett — haladéktalanul értesíti az állatorvost.

5. §

(1) A jegyző által elrendelt ideiglenes hatósági intézkedés a hatósági állatorvos intézkedéséig marad hatályban.

(2) A helyszínre érkezett hatósági állatorvos — vizsgálata eredményének megfelelően — rendelkezik a szükséges intézkedésekről és azt a jegyző a helyben szokásos módon közzéteszi.

(3) A jegyző által elrendelt ideiglenes hatósági intézkedések végrehajtása során felmerült és igazolt költségek megtérítéséről az illetékes megyei (fővárosi) Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás gondoskodik.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 106. §-a hatályát veszti.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 247/2002. (XI. 28.) Korm. rendelethez

Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott betegségek felsorolása

1. ragadós szájs- és körömfájás
2. hólyagos szájgyulladás
3. sertések hólyagos betegsége (SVD)
4. keleti marhavész
5. kiskérődzők pestise
6. szarvasmarhák ragadós tüdőbaja
7. bőrcsomósodás kór
8. Rift-völgyi láz
9. kéknyelv betegség
10. juhhimlő és kecskehimlő
11. afrikai lópestis
12. afrikai sertéspestis
13. klasszikus sertéspestis
14. madárinfluenza (klasszikus baromfipestis)
15. Newcastle-betegség (baromfipestis)
16. szarvasmarhák gümőkórja
17. fertőző sertésbénulás
18. veszettség
19. takonykór
20. tenyészbénaság
21. lovak fertőző kevésvérűsége
22. lovak agy- és gerincvelő gyulladásai (keleti, nyugati, venezuelai)
23. nyulak vérzéses betegsége
24. mézelő méhek nyúlós és enyhébb költésrothadása
25. szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE)
26. tengeri kagylók betegségei (Bonamie ostreae, Marellia refringens)
27. brucellózis
28. kacsapestis (kacsák vírusos bélgyulladása)
29. Aujeszky-féle betegség
30. lépfene
31. rühösség
32. szarvasmarhák enzootikus leukózisa
33. pontyfélék tavaszi virémája
34. pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása
35. súrlókór (scrapie)
36. pisztrángok vírusos vérfertőzése (VHS)

**A Kormány
248/2002. (XI. 28.) Korm.
rendelete**

**a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék bevezetéséről
szóló 173/1995. (XII. 27.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék kiemelt megemlése érdekében a következőket rendeli el:

1. §

A nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék bevezetéséről szóló 173/1995. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a (1) bekezdésének *da*) és *dc*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A pótlékra az a személy jogosult, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, illetve karkedvezményes nyugdíjban, korengedményes nyugdíjban, bányásznyugdíjban, egyes művészeti tevékenységet folytatók nyugellátásában, előrehozott öregségi nyugdíjban, előnyugdíjban, továbbá szolgálati nyugdíjban részesül, vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (a továbbiakban: rokkant), és]

„*da*) nyugellátása, illetve rendszeres szociális ellátása együtt a 83 000 Ft-ot nem éri el, vagy”

„*dc*) nyugellátásban nem részesül, és rendszeres szociális ellátása a 83 000 Ft-ot nem éri el.”

2. §

Az R. 4. §-ának (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kitüntetésben részesült személy pótlékát határozatlan időtartamra kell megállapítani úgy, hogy havi nyugellátása, rendszeres szociális ellátása és a pótlék együttes összege a megállapításkor érje el a havi 83 000 Ft-ot, azonban a megállapított pótlék összege 500 Ft-nál kevesebb nem lehet. A 2. § (1) bekezdésének *db*) pontja szerinti esetben a pótlék összege 83 000 Ft.

(2) A 3. § (1) bekezdésében szabályozott esetben a pótlék az (1) bekezdés alapján kerül megállapításra azzal, hogy a pótlék összege a havi 41 500 Ft-ot nem haladhatja meg.”

3. §

(1) Ez a rendelet 2003. január 1. napján lép hatályba.

(2) Az e rendelet hatálybalépése előtt megállapított nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékot az 1–2. § szerint módosított összeghatárok alapulvételével kell megemlíni. Az emelést a nyugellátások, valamint a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások 2003. január 1-jétől megemlésekre kerülő összegeinek figyelembevételével kell végrehajtani.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 249/2002. (XI. 28.) Korm. rendelete

a közmunkaprogramok támogatási rendjéről szóló 49/1999. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a közmunkaprogramok támogatási rendjéről szóló 49/1999. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról a következőket rendeli el:

1. §

Az R. 2. §-ának (1) bekezdése a következő *d)* és *e)* ponttal egészül ki:

[(1) Az előirányzat terhére támogatásban részesülhetnek:]

„*d)* a Ptk. 74/G. §-ának (2) bekezdése szerinti közfeladat ellátásáról az állam, valamint helyi önkormányzat jogszabályi kötelezettsége alapján gondoskodó jogi személy gazdasági társaságok,

e) a közhasznú társaságok.”

2. §

Az R. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) A Kormány által kiemelten fontosnak ítélt közfeladatok közmunka révén történő ellátásának, valamint a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű települések foglalkoztatási helyzetének elősegítésére a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter központi keretet különít el, amelynek felhasználására regionális kötöttségek nélküli, meghívásos pályázat is kiírható.

(2) A Kormány által kiemelten fontos közfeladatnak közmunka révén történő ellátása, valamint a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű települések foglalkoztatási helyzetének elősegítése céljából kiírt pályázat esetében e rendeletben foglaltakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a pályázati eljárásban a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter a 2. § (2) bekezdésének *b)* és *c)* pontjaiban meghatározott feltételektől eltérhet,

b) a 6. § rendelkezéseit nem kell alkalmazni,

c) a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium a 8. § (4) bekezdésében foglaltaktól eltérően — a pályázónak a pályázat benyújtásáig bejelentett kérésére — utólagos elszámolási kötelezettség terhe mellett a támogatás 25%-ának mértékéig támogatási előleget folyósíthat. A támogatási előlegről a 8. § (2) és (3) bekezdéseiben meghatározott megállapodásban kell rendelkezni,

d) a pályázati kiírásnak az 5. § (3) bekezdésében foglaltakon túlmenően tartalmaznia kell a támogatási előleg igénylésére, mértékére, folyósítási feltételeire, továbbá a céltól eltérő felhasználásának jogkövetkezményeire vonatkozó tájékoztatást.

(3) Az (1)—(2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a megfelelő pályázatok híján vagy a megvalósítás hiányossága miatt az adott régióban fel nem használt támogatási előirányzat további felhasználására is.”

3. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba. Rendelkezéseit a hatálybalépésekor el nem bírált pályázatok esetében is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) az R. 4. §-ának (2) bekezdésében, 6. §-ának *c)* és *e)* pontjaiban, továbbá 8. §-ának (1) bekezdésében „a szociális és családügyi miniszter” szövegrész helyébe „a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter” szövegrész,

b) az R. 5. §-ának (2) bekezdésében, 6. §-ának *e)* pontjában, 8. §-ának (2) és (4) bekezdéseiben, továbbá 10. §-ának (1) bekezdésében „a Szociális és Családügyi Minisztérium” szövegrész helyébe „a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium” szövegrész lép.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében a XIX. Szociális és Családügyi Minisztérium fejezet 15. cím, 5. alcím 1. jogcímcsoporton belül feltüntetett „Közmunkavégzés támogatása” szövegrész hatályát veszti.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, valamint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter 13/2002. (XI. 28.) ESZCSM—FMM együttes rendelete

a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM—SZCSM együttes rendelet módosításáról

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 34. §-a (4) bekezdésének *da)*—*db)* pontjaiban, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény

88. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM—SZCSM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a a következő új *o*)—*r*) pontokkal egészül ki:

(*E rendelet alkalmazásában*)

„*o*) *totális por vagy belélegezhető por*: a munkalégtérben lebegő (szálló) pornak az a része, amely képes a légzőrendszerbe jutni és annak supra-(extra-) vagy intrathoracalis részébe kiüledni; jellemzője a szállópor munkalégtéri koncentrációja mg/m^3 -ben;

p) *egészségkárosító kockázat*: a munkahelyi légtérben lévő szennyező anyag koncentrációja meghaladja a határértéket, vagy határérték hiányában a munkáltató által a biztonsági adatlapok valamennyi adatának figyelembevételével végzett kockázatbecslés a kockázat mértékét csökkentendőnek jelzi. Határérték hiányában az eltűrhető szennyezettségi szintnek — az anyag egyéb veszélyeinek figyelembevételével — a NOAEL egyötödét, illetve ennek hiányában a NOEL egytizedét kell tekinteni;

q) *NOAEL*: nem észlelhető kedvezőtlen hatás szintje (No Observed Adverse Effect Level);

r) *NOEL*: nem észlelt hatásszint (No Observed Effect Level).”

2. §

Az R. 5. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Amennyiben a munkavégzés több azonos szervre, szervrendszerre ható, illetőleg több karcinogén, mutagén, reprodukciót károsító veszélyes anyag expozíciójával jár, az expozíciót az 1. számú melléklet 2.2. pontjában foglaltak szerint kell meghatározni.”

3. §

Az R. 7. §-a (3) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*d*) kollektív műszaki és egyéni védelem alkalmazása a kockázat keletkezési helyén,”

4. §

Az R. 7. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A veszélyes anyagokkal szennyezett munkatérben foglalkoztatott munkavállalókra az 1. számú mellékletben meghatározott határértékek 8 órás referenciaidőre vonatkoznak. Amennyiben az expozícióban töltött munkavégzés időtartama rövidebb, mint a referenciaidő, a légtérszennyezettség mértéke akkor sem haladhatja meg az ÁK értéket.”

5. §

Az R. 15. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A 7. § (8) bekezdése szerinti határérték ellenőrzésére (a munkatér szennyező anyagok mérésére) irányuló vizsgálatokat kizárólag

a) a Nemzeti Akkreditáló Testület által e területre és a mérendő vegyi anyagok meghatározására akkreditált laboratórium, vagy

b) a nemzetközi jártassági vizsgálatban írásban igazolt módon eredményesen résztvevő laboratórium, vagy

c) *a*) *b*) pont szerinti laboratórium által szervezett nemzeti jártassági vizsgálatban írásban igazolt módon eredményesen résztvevő laboratórium

végezhet. Technológiához rendelt, a munkahelyi légtér szennyezőanyag-koncentrációját folyamatosan mérő, szelektív mérési elven alapuló, szelektív meghatározást biztosító, kalibrált, telepített műszerek (berendezések) vizsgálati eredményeit, mint kiegészítő mérési adatokat figyelembe lehet venni.”

6. §

(1) Az R. 1. számú mellékletének 1.2. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„1.2. Szálló porok — ásványi, szerves

1.2.1. Szemcsés szerkezetű porok megengedett koncentrációi mg/m^3 -ben

Megnevezés	Megengedett koncentráció, mg/m^3 -ben	
	Totális (belélegezhető)	Respirábilis
Talkum (azbesztmentes)		2
Kvarc		0,15
Krisztobalit		0,15
Tridimit		0,15

Megnevezés	Megengedett koncentráció, mg/m ³ -ben	
	Totális (belelegezhető)	Respirábilis
Fapor	5	
Egyéb inert porok*	10	6

* *Megjegyzés:* Nincs egészségkárosító (pl. mutagén, rákkeltő, fibrogén, mérgező, allergizáló, irritatív, egyéb mérgező) hatása.

1.2.2. Rostszerkezetű porok megengedett koncentrációi rost/cm³-ben

Megnevezés (CAS-számok)	Megengedett koncentráció (rost/cm ³)
Azbeszt	Krizotil (12001-29-5) Az azbeszt minden más formája [aktinolit (77536-66-4) amosit (12172-73-5) antofillit (77536-67-5) krokidolit (12001-28-4) tremolit (77536-68-6)] akár magában, akár elegyítve, beleértve a krizotilt tartalmazó keveréket is.*
Egyéb rostszerkezetű porok	Üveg, ásvány, kerámia, műanyag

Megjegyzés:

* Az azbeszt egyéb formáinak előállítása, felhasználása Magyarországon betiltott [lásd: 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet].

** Bontási tevékenység — beleértve pl. szórt azbeszt eltávolítása, tetőszerkezet megbontása, vágása, valamint minden azbesztpor keletkezéssel járó tevékenység — teljes körű egyéni védelem biztosításával.”

(2) Az R. 1. számú mellékletének 1.1. pontjában szereplő, a veszélyes anyagok munkahelyi levegőben megengedett ÁK- és CK-értékeit, illetőleg az eltűrhető MK-t, valamint jellemző tulajdonságait tartalmazó táblázat

23. sora helyébe a „23. ARZÉN-TRIOXID (lásd: DIARZÉN-TRIOXID)” szövegrész lép;
61. sora a jellemző tulajdonság/hivatkozás oszlopában a „BEM” szövegrésszel egészül ki;
127. sorának a CK-értéket tartalmazó oszlopában a „78” szövegrész helyébe a „7,8” szövegrész lép;
- a 193. sorát követően az alábbi szövegrésszel egészül ki:

[Sor-szám]	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	ÁK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás]
„193/a	KRÓM (fém)	Cr	7440-47-3	0,5	2		i,sz BEM
193/b	Egyéb szervetlen króm-vegyületek [a króm VI vegyületek kivételével] (Cr-ra számítva)	Cr		0,5	2		i,sz BEM”

e) 233. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

[Sor-szám]	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	ÁK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás]
„233.	NIKKEL (fém) (Ni-re számítva)	Ni	7440-07-0	0,1	0,1		sz BEM”

f) a 234—236. sorai a Megnevezés oszlopában a „(Ni-re számítva)” szövegrésszel egészülnek ki;

g) a 326. sorának MK-értéket tartalmazó oszlopában a „10⁺” szövegrész helyébe a „7,77 mg/m³” szövegrész lép;

h) alatti lábjegyzetek között a „+ a teljes jogú EU tagság elnyeréséig, azt követően 3,8 mg/m³” szövegrész helyébe a „+ az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjáig” szövegrész lép.

7. §

Az R. 1. számú mellékletének 2.2. alpontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„2.2. Határérték meghatározása több veszélyes anyag munkatérben való egyidejű jelenléte esetén.

1. Additív hatások. Ha a munkatérben két vagy több, azonos szervrendszerre ható veszélyes anyag (hSz)[⊕] van jelen, ezek hatása összegződik — additív hatás.

Hasonlóképpen additív hatásúnak kell tekinteni a mutagén (M) és a karcinogén (K) anyagokat is.

Ezek esetében az ÁK-értéket az alábbi képlettel határozzuk meg:

$$\left(\frac{hSz_{1c}}{hSz_{1ÁK}} + \frac{hSz_{2c}}{hSz_{2ÁK}} + \dots + \frac{hSz_{nc}}{hSz_{nÁK}} \right) + \left(\frac{M_{1c}}{M_{1ÁK}} + \frac{M_{2c}}{M_{2ÁK}} + \dots + \frac{M_{nc}}{M_{nÁK}} \right)^* + \left(\frac{K_{1c}}{K_{1MK}} + \frac{K_{2c}}{K_{2MK}} + \dots + \frac{K_{nc}}{K_{nMK}} \right) \leq 1$$

hSz: azonos szervre, szervrendszerre ható anyag; hSz_{1–n}c: azonos szervre; szervrendszerre ható anyagok koncentrációja a munkatérben;

M_{1–n}c: mutagén anyagok koncentrációja a munkatérben;

K_{1–n}c: karcinogén anyagok koncentrációja a munkatérben;

hSz_{1–n}ÁK, M_{1–n}ÁK, K_{1–n}MK: az adott azonos szervre/szervrendszerekre ható, mutagén, illetve karcinogén anyagok ÁK-, illetve MK-értéke;

⊕ magyarázat hSz anyagokhoz: pl. valamennyi szerves oldószer hat az idegrendszerre! A maró, irritáló, szenibilizáló anyagok túlnyomó többsége hat a bőrre, szemre, nyálkahártyákra! Csaknem valamennyi nehéz fém hat a parenchimás szervekre!

* ha az adott mutagén anyagoknak MK-értéke van, az ÁK-érték helyett az szerepeljen!

2. Szinergista/potencírozó hatású munkatér légszennyezők. Ezek esetében egyedileg kell eljárni. A potencírozott interakciók jellegzetesen nagy koncentrációk esetében alakulnak ki; kisebb koncentrációk esetén ennek valószínűsége kisebb.

3. Független hatású munkatér légszennyezők. Ezek esetében a meghatározott ÁK-érték az iránymutató.”

8. §

(1) Ez a rendelet — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 2. számú mellékletében a biológiai expozíciós (hatás) mutatók megengedhető értékeit a vérben meghatározó táblázat szerves foszforsav-észter tartalmú peszticidekre vonatkozó sorának a Mintavétel idejét tartalmazó oszlopában a „m.u.” szövegrész „n.k.” szövegrészre változik, a kadmiumra, valamint a szervetlen ólomra vonatkozó sorainak a vegyi anyag nevét meghatározó oszlopában a „(k)” szövegrész, továbbá a biológiai expozíciós (hatás) mutatók megengedhető értékeit a vizeletben meghatározó táblázat arzénre, benzolra, kadmiumra, krómra, kobaltra, nikkelle,

sztírolra vonatkozó sorainak a vegyi anyag nevét meghatározó oszlopában a „(k)” szövegrész a hatályát veszti.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet 1. számú melléklete a hatályát veszti.

(3) E rendelet 6. §-a (2) bekezdésének g) pontja az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba, egyidejűleg a soron következő MK értékhez tartozó lábjegyzet a hatályát veszti.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális
és családügyi miniszter

Kiss Péter s. k.,
foglalkoztatáspolitikai
és munkaügyi miniszter

**Az egészségügyi, szociális és családügyi
miniszter
14/2002. (XI. 28.) ESZCSM
rendelete**

**az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási
finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló
9/1993. (IV. 2.) NM rendelet módosításáról szóló
10/2002. (XI. 7.) ESZCSM rendelet módosításáról**

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. §-a (3) bekezdésének *j)* és *k)* pontjaiban, valamint az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 52. §-ának (10) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. §

Az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet módosításáról szóló 10/2002. (XI. 7.) ESZCSM rendelet 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„2. § Ez a rendelet 2003. január 1-jén lép hatályba.”

2. §

Ez a rendelet 2002. december 1-jén lép hatályba.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

**A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi
miniszter
6/2002. (XI. 28.) FMM
rendelete**

**a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint
a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási
válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló
6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet, továbbá a munkaügyi
központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról,
valamint a megváltozott munkaképességű
munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes
támogatásokról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet
módosításáról**

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 19. §-ának (2) bekezdésében, valamint 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) A foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A munkaügyi központ minden évben összeállítja és nyilvánosságra hozza azoknak a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 3. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott felnőttképzést folytató intézményeknek a jegyzékét, amelyek képzési ajánlata a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelel.”

(2) Az R. 3. §-ának (2) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi *a)*—*d)* pontok megjelölése *b)*—*e)* pontokra változik:

[(2) A munkaügyi központ — a (4) bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével — a jegyzékre olyan intézményt vehet fel, amely]

„a) az Fktv. 12. §-a szerint akkreditált,”

(3) Az R. 3. §-a (2) bekezdésének *e)*—*f)* pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek, ezzel egyidejűleg *e)* pontok megjelölése *f)*—*g)* pontokra változik:

[(2) A munkaügyi központ — a (4) bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével — a jegyzékre olyan intézményt vehet fel, amely]

„f) képzési ajánlatai nem haladják meg a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium által, a Munkaügyi Közlönyben közzétett költségnormák kereteit,

g) a képzési ajánlata szerinti képzés a felnőttképzést folytató nyilvántartásba vételének részletes szabályairól szóló 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet hatálya alá tartozik, az abban foglalt nyilvántartásban szerepel.”

2. §

Az R. 5. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A 2. § (1) bekezdésében meghatározott képzési irányoktól eltérő képzésben történő részvétel akkor támogatható, ha a képzés az 1. §-ban meghatározott feltételeknek megfelel, a képző intézmény rendelkezik képzési programmal, valamint annak megvalósításához szükséges tananyaggal, továbbá a 3. § (2) bekezdésének *a)*, *c)*—*d)*, valamint *f)*—*g)* pontjaiban meghatározott feltételeknek megfelel.”

3. §

(1) Az R. 11. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Nem nyújtható támogatás annak a munkaadónak, amellyel szemben a munkaügyi ellenőrzésről szóló

1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *a)*, *d)*, valamint *i)—n)* pontjaiban felsorolt szabályok megsértéséért munkaügyi bírságot szabtak ki, az erről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított egy évig.”

(2) Az R. 11. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Nem nyújtható támogatás a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 106. §-a, 150. §-a, valamint a 193/C. §-ának *a)* pontja szerinti foglalkoztatáshoz, továbbá az Flt. 16. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott továbbfoglalkoztatási kötelezettség időtartamába e munkavégzések időtartama nem számít bele.”

4. §

Az R. 17/B. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Flt. 17. §-ának (1) bekezdésében meghatározott személyeknek támogatásként 3 millió Ft-ig terjedő visszatérítendő, kamatmentes tőkejuttatás adható, valamint az e rendelet 17/A. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott tevékenység megkezdéséhez és folytatásához szükséges szaktanácsadás költsége téríthető meg.”

5. §

(1) Az R. 18. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A támogatási intenzitás kiszámításánál figyelembe vehető költségek körét a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások tilalma alóli mentességek egységes rendjéről szóló 163/2001. (IX. 14.) Korm. rendelet 3. számú melléklete tartalmazza. Szinten tartásra fordított költségek nem számolhatók el.”

(2) Az R. 18. §-a (5) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(5) Nem nyújtható támogatás]

„*b)* annak a munkaadónak, amellyel szemben a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *a)*, *d)*, valamint *i)—n)* pontja alapján a pályázat benyújtásának hónapját megelőző két éven belül munkaügyi bírság megfizetésére köteleztek, feltéve, ha a bírság összege, illetve több bírság esetén a bírságok együttes összege az 500 ezer Ft-ot elérte,”

6. §

Az R. 18/A. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (8)—(10) bekezdés számozása (9)—(11) bekezdésre változik:

„(8) A munkahelymegőrzés támogatására a 11. § (5) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.”

7. §

Az R. 19. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A (2) bekezdésben meghatározott foglalkoztatási kötelezettség időtartamába a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 106. §-a, 150. §-a, valamint a 193/C. §-ának *a)* pontja szerinti munkavégzések időtartama nem számít bele.”

8. §

(1) Az R. 21/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprészből támogatás nyújtható a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény hatálya alá tartozó munkaadó részére az előzőekben felsorolt törvényekben szabályozott általa végrehajtandó csoportos létszámcsökkentésnek a munkavállalókat, köztisztviselőket, közalkalmazottakat, továbbá hivatásos és szerződéses katonákat (a továbbiakban együtt: munkavállalók) érintő hátrányos következményei enyhítéséhez.”

(2) Az R. 21/A. §-a (4) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A támogatás iránti kérelmet a munkaadó a munkaviszony, közszolgálati jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú tagjának szolgálati viszonya megszüntetésére vonatkozó intézkedésének a csoportos létszámleépítésben érintett első munkavállalóval történő közléséig, illetve az első munkavállalóval történő megállapodás megkötéséig nyújthatja be a létszámcsökkentéssel érintett telephelye(i) szerint illetékes megyei munkaügyi központhoz.”

9. §

Az R. 21/B. §-a (1) bekezdésének *g)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A 21/A. § (1) bekezdésben meghatározott támogatás a MEB működésével összefüggő kiadásokra használható fel, így különösen:]

„*g)* a MEB által szervezett szolgáltatások költségei [pl. állás- és képzési börzék, jogi, vállalkozási, társadalombiztosítási, pszichológiai tanácsadás, álláskeresési,

valamint helyi (térségi) tanácsadás, továbbá kihelyezett információs iroda működtetése].”

10. §

A munkaügyi központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes támogatásokról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4. §-a a következő (3)—(4) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (3)—(8) bekezdés számozása (5)—(10) bekezdésre változik:

„(3) Ha a munkaadónak az e jogcímen nyújtott támogatás mértéke meghaladja a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások tilalma alóli mentességek egységes rendjéről szóló 163/2001. (IX. 14.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: R.) meghatározott csekély összegűnek minősülő (de minimis) támogatás mértékét — a (4) bekezdésben foglaltak kivételével —, a támogatás az R. szerinti foglalkoztatási támogatásnak minősül, és megállapításának további feltétele, hogy a munkaadó legalább a támogatott foglalkoztatás időtartamával megegyező időtartamú továbbfoglalkoztatási kötelezettséget vállal. A munkaadónak a kérelem benyújtását megelőző három év alatt kapott de minimis támogatások összegéről írásban nyilatkoznia kell.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia költségvetési szervre, az egyesületre, alapítványra, közalapítványra, köztestületre, kisebbségi önkormányzatra, valamint a közhasznú társaságra.”

11. §

(1) Ez a rendelet 2003. január 1-jén lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az R. 18. §-a (7) bekezdéséből a „— a MAT véleményének meghallgatásával —” szövegrész, az R. 27. §-a (1) bekezdésének c) pontja, továbbá 27. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti. Az R. 9. §-a (1) bekezdésének felvezető szövegében a „Az Ft. 14. §-a (1) bekezdésének d) pontjában” szövegrész helyébe „Az Ft. 14. §-a (1) bekezdésének f) pontjában” szövegrész, 11. §-a (8) bekezdésében az „(5) bekezdés” szövegrész helyébe „(6) bekezdés” szövegrész, a 17/A. §-a (1) bekezdésének b) pontjában a „3. §-a (4) bekezdésének 18. pontjába” szövegrész helyébe a „3. §-a 18. pontjában” szövegrész lép.

(2) A 10. §-ban foglaltak alkalmazása szempontjából a vállalkozásoknak nyújtott állami támogatások tilalma alóli mentességek egységes rendjéről szóló 163/2001. (IX. 14.) Korm. rendeletben meghatározott csekély összegűnek minősülő (de minimis) támogatás mértéke szempontjából a hatálybalépést követően nyújtott támogatásokat kell figyelembe venni.

Kiss Péter s. k.,

foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 104/2002. (XI. 28.) FVM rendelete

a tulajdoni, használati viszonyok földvédelmi célú rendezéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítése érdekében igénybe vehető támogatás részletes szabályairól szóló 39/2002. (V. 10.) FVM rendelet módosításáról

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 109. §-ának (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — figyelemmel az agrárgazdasági célok 2002. évi költségvetési támogatásáról szóló 102/2001. (XII. 16.) FVM rendelet 374. §-ára, valamint az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelet 7. számú mellékletének VII/5. pontjára — a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. §

A tulajdoni, használati viszonyok földvédelmi célú rendezéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítése érdekében igénybe vehető támogatás részletes szabályairól szóló 39/2002. (V. 10.) FVM rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendelet) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) Támogatás vehető igénybe:

a) ingatlan felújítására,

b) ingatlan vásárlására és építésére (abban az esetben, ha az alapfunkciók a meglévő épület felújításával sem biztosíthatók),

c) informatikai és a közhiteles adatok szolgáltatását segítő technikai eszközök fejlesztésére,

d) a munkakörülmények tárgyi feltételeinek javítására,

e) részarány-földtulajdonok önálló ingatlanként történő kiadásával kapcsolatos munkák támogatására.

(2) A támogatás igénylésére a megyei (fővárosi) földhivatalok, továbbá a Földmérési és Távérzékelési Intézet jogosultak.”

2. §

A miniszteri rendelet 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § A tulajdoni, használati viszonyok földvédelmi célú rendezéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítésének támogatására a törvény 1. számú melléklete XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet, 10. cím, 4. alcím, 3. jogcímcsoport alatt biztosított költségvetési forrás éves előirányzatából legfeljebb

akkora összeg használható fel, amely a termőföld minőségi védelmével, hasznosításával kapcsolatos egyéb célok támogatását nem veszélyezteti.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 53/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések tárgyában — *dr. Bagi István* és *dr. Holló András* alkotmánybírák különvéleményével — meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. §-a, valamint 26. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére, továbbá perben való alkalmazhatósága tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezéseket elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Országgyűlés jogalkotói feladatának elmulasztásával alkotmányellenes helyzetet idézett elő azáltal, hogy a törvény erejénél fogva védett természeti területek egyedi meghatározása során nem biztosított önálló jogorvoslatot.

Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2003. március 31-ig tegyen eleget.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Zala Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság a 3.Kp.20.739/2000. és a 3.Kp.21.338/2000. szám alatt folyamatban lévő perekben — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése alapján — kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megyei bíróság mindkét ügyben azonos törvényi rendelkezések alkotmányellenességét állította, ezért az Alkotmánybíróság a két indítványt egy eljárásban bírálta el.

Az indítványozó megyei bíróság alkotmányellenesnek ítélte az előtte folyamatban lévő perekben alkalmazandó, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 23. §-át és 26. § (2) bekezdését. Kérte a kifogásolt rendelkezések visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését, valamint alkalmazhatóságuk kizárását az említett perekben.

A Ttv. 23. § (2) bekezdése felsorolja a törvény erejénél fogva védelem alatt álló természeti képződményeket (forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár). A Ttv. 23. § (4) bekezdése meghatározza, hogy a természetvédelmi feladatok ellátásáért felelős miniszter közzéteszi a természeti védelem alatt álló természeti képződmények jegyzékét, amely tájékoztató jellegű és nem érinti a természeti képződményeknek a törvény hatálybalépésével bekövetkező védelmét. A Ttv. 26. § (2) bekezdése pedig előírja, hogy a terület védetté, fokozottan védetté nyilvánításának tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzést a természetvédelmi hatóság hivatalból kezdeményezi.

Az indítványozó álláspontja szerint sérti a jogbiztonság [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] követelményét, hogy a törvény nem definiálja az ex lege védelem alatt álló természeti képződmények közül a láp fogalmát. Fogalom meghatározás hiányában pedig nem egyértelmű, hogy mire terjed ki a kötelező törvényi védelem.

Az indítványozó szerint a kifogásolt szabályozás más szempontból is „jogbizonytalanságot eredményez”, továbbá ellentétes az Alkotmány 57. § (1) és (5) bekezdésével. Meglátása szerint a védett természeti képződmények megjelölésére vonatkozó eljárási szabályok hiányában a természetvédelmi hatóság önkényesen kezdeményezheti a „láp” minősítés bejegyzését az ingatlan-nyilvántartásba. A természeti védettség tényének az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésére irányuló kezdeményezés ellen ugyanis nincs helye jogorvoslatnak. Az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés elleni jogorvoslat során pedig nem lehetett felülvizsgálni a természeti védettség tényét. Az ingatlan-nyilvántartási eljárásban „a földhivatal a lápi minősítést és a védettség bejegyzését a határozat meghozatalakor irányadó, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1972. évi 31. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Inytr.) 7. § (1) bekezdés g) pontjában, (3) bekezdésében, a 14. § (1) és (2) be-

kezdésében, a 20. § (2) bekezdésében, valamint a 27/1972. (XII. 31.) MÉM. rendelet 6. § (1) bekezdés *e*) pontjában foglaltak miatt nem tagadhatta meg.”

Az indítványozó aggályosnak tartotta továbbá, hogy bár a védett természeti képződmények jegyzékét a természetvédelmi feladatok ellátásáért felelős miniszternek már a Ttv. hatálybalépésétől számított 3 éven belül közzé kellett volna tennie, arra az indítvány benyújtásáig nem került sor. Az indítványozó utalt arra, hogy a jegyzékben kellett volna meghatározni az egyes területek természeti védettségét. Mindazonáltal a jegyzék közzététele sem pótolhatja a védett természeti képződmények, s azon belül a lápok megjelölését, hiszen a jegyzék csak tájékoztató jellegű. Mivel a jegyzék nem rendelkezik kötelező erővel, ezért a jegyzékben foglaltaktól is eltérhet a természetvédelmi hatóság az egyes területek természeti védettségének meghatározása során.

Az indítványozó álláspontja szerint a természeti védettség megállapítását megfelelő eljárási szabályok alapján kellene elvégezni. Ennek hiányában valamely földterület — adott esetben láppá történő — minősítése ellen az érintett ingatlan tulajdonosa jogorvoslattal nem élhet, és számára az ügyféli jogok sem biztosítottak.

Az Alkotmánybíróság a korábban beérkezett bírói kezdeményezést — álláspontjuk kifejtése érdekében — megküldte az igazságügy-miniszternek és a környezetvédelmi miniszternek.

II.

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.
(...)

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot — a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan — a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

2. A Ttv.-nek az indítványokkal érintett rendelkezései:

„23. § (1) Természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre.

(2) E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom,

földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában:

a) a barlang a földkéreg alkotó kőzetben kialakult olyan természetes üreg, melynek hossz tengelye meghaladja a két métert, és — jelenlegi vagy természetes kitöltésének eltávolítása utáni — mérete egy ember számára lehetővé teszi a behatolást;

b) a forrás a felszín alatti víz természetes felszínre bukkanása, ha a vízhozama tartósan meghaladja az 5 liter/percet, akkor is, ha időszakosan elapad;

c) a víznyelő az állandó vagy időszakos felszíni vízfolyás karsztba történő elnyelődési helye.

(4) A (2) bekezdés hatálya alá tartozó lápok, szikes tavak, kunhalmok és földvárak jegyzékét a miniszter a törvény hatálybalépésétől számított 3 éven belül közzéteszi és a jegyzéket évente felülvizsgálja. A jegyzék tájékoztató jellegű és nem érinti a (2) bekezdés alapján e törvény hatálybalépésével bekövetkező védelmét.

(5) Ha védett természeti érték, terület védelme csak különleges intézkedésekkel biztosítható, a természeti értéket, területet vagy annak egy részét fokozottan védetté kell nyilvánítani.”

„26. § (1) A védett természeti területet a természetvédelmi hatóságnak meg kell jelölnie és fel kell hívnia a figyelmet annak védettségére, valamint a főbb korlátozó rendelkezésekre.

(2) Terület védetté, fokozottan védetté nyilvánításának tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni, védettség feloldását követően a védettség tényét pedig törölni kell. A bejegyzést, illetve annak törlését a természetvédelmi hatóság hivatalból kezdeményezi.”

„75. § Az e törvény szerinti hatósági eljárásokra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

3. Az Inyvtv.-nek az indítványokkal érintett — a földhivatal határozatának meghozatalakor hatályos — rendelkezései:

„7. § (1) Az ingatlan-nyilvántartásba csak az ingatlanhoz kapcsolódó következő tények jegyezhetők be:

(...)

g) az ingatlan jogi jellege,

(...)

(3) Az e törvényerejű rendeletben felsoroltakon kívül az ingatlan-nyilvántartásba csak törvény, törvényerejű rendelet vagy kormányrendelet által meghatározott jog vagy tény jegyezhető be.”

„14. § (1) Az ingatlanhoz kapcsolódó jog vagy tény keletkezését, módosulását, illetve megszűnését kérelemre kell bejegyezni.

(2) A bejegyzést a jogszabályban meghatározott határidőn belül — ha jogszabály másként nem rendelkezik, vagy a felek megállapodásából más nem következik — az köte-

les kérni, aki ezáltal jogosulttá válik. Kérheti a bejegyzést az is, akinek ez a bejegyzett jogát érinti.”

„20. § (2) Az ingatlanra vonatkozó jogok és tények bejegyzésére irányuló kérelemhez a földhivatal — ha jogszabály másként nem rendelkezik — kötve van.”

4. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1972. évi 31. törvényerejű rendelet végrehajtására kiadott 27/1972. (XII. 31.) MÉM rendeletnek (a továbbiakban: MÉMr.) az indítványokkal érintett — a földhivatal határozatának meghozatalakor hatályos — rendelkezései:

„6. § (1) A tulajdoni lap I. része tartalmazza:

(...)

e) az ingatlan jogi jellegét (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek, természetvédelmi terület, régészeti vagy történeti jelentőségű védett terület stb.), (...)”

III.

Az indítványok nem megalapozottak.

Az indítványozó a Ttv. 23. §-a, valamint 26. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését, illetve azok perbeli alkalmazhatósága tilalmának megállapítását kezdeményezte. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy bár az indítványa Ttv. 26. § (2) bekezdése mellett a 23. § teljes vizsgálatára irányult, a bírói kezdeményezés alapján egyértelmű, hogy az indítványozó a Ttv. utóbbi rendelkezésének csak a lápokat érintő (2) és (4) bekezdését kifogásolta, illetve csak ezek érintik a megyei bíróság előtt folyamatban lévő perek tárgyát. Így az alkotmánybírósági vizsgálat is csak a Ttv. 23. § (2) és (4) bekezdésére, illetve 26. § (2) bekezdésére terjedt ki.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a kifogásolt rendelkezések megfelelnek-e az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével garantált jogbiztonság követelményének.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban többször értelmezte az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelményét. Ennek során megállapította, hogy: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam — s elsősorban a jogalkotó — kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992. 59, 65.] Kifejtette továbbá az Alkotmánybíróság, hogy „a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények.” [75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995. 376, 383.]

2. A Ttv. 23. § (2) bekezdése szerint a láp a törvény erejénél fogva védett.

A Ttv. 23. § (4) bekezdésének megfelelően a természetvédelmi feladatok ellátásáért felelős miniszter kiadja a lápok jegyzékét (Tájékoztató). A miniszteri jegyzék tartalmazza a lápnak minősülő területek felsorolását, amely eligazítást ad arra vonatkozóan, hogy az ország területén hol találhatók jelenleg nyilvántartott lápok. A Ttv. 23. § (4) bekezdése értelmében a jegyzék csak tájékoztató jellegű és nem érinti a lápoknak a törvény által elrendelt védelmét. Adott esetben tehát a jegyzékben nem szereplő lápokra is kiterjed a Ttv. 23. § (2) bekezdése szerinti törvényi védelem, illetve a jegyzékben szereplő nem láp területekre a lápként való megnevezés ellenére a törvényi védelem nem vonatkozik.

A Ttv. 23. §-ának a lápok ex lege védelmét, illetőleg a lápok jegyzékének kiadását szabályozó rendelkezései egyértelműek, s ezért azok nem sértik a jogbiztonság követelményét.

3. Az indítványozó hivatkozott továbbá arra, hogy a Ttv. 23. §-a és 26. § (2) bekezdése az Alkotmány 2. § (1) bekezdésén túlmenően sérti az Alkotmány 57. §-a által biztosított általános jogvédelmi garanciákat (tisztességes eljárás elve, jogorvoslathoz való jog). A földhivatal határozatával szemben előterjesztett jogorvoslati eljárásban ugyanis a tulajdonosok nem kifogásolhatták a természeti védettség tényének a bejegyzését, mert a természetvédelmi hatóság kezdeményezésének a földhivatal — az Inytr. 7. § (1) bekezdés g) pontjában, (3) bekezdésében, a 14. § (1) bekezdésében, valamint a 20. § (2) bekezdésében, illetve a MÉMr. 6. § (1) bekezdés e) pontja szerint — köteles volt eleget tenni. A földhivatal határozatával szembeni jogorvoslat pedig csak a földhivatal határozatának formális felülvizsgálatára terjedhetett ki.

Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 57. §-át értelmezve korábban már kifejtette, hogy „nincs szükség minden fokon az Alkotmány 57. §-át kielégítő 'bíróság'-szerű szervekre és eljárásra. Másrészt az Alkotmánybíróság nyomatékai mutat rá, hogy az eljárási garanciák teljesedéséhez önmagában a bírói út megléte nem elegendő; az Alkotmány által megkövetelt hatékony jogvédelem megléte attól függ, hogy a bíróság mit vizsgálhat felül.

(...)

Az Alkotmány 50. §-a szerint a bíróság 'a közigazgatási határozatok törvényességét ellenőrzi'. Ezt a rendelkezést az 57. §-ra tekintettel úgy kell értelmezni, hogy az eljárásnak ahhoz kell vezetnie, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és köteleességeket az ott írt módon valóban 'elbírálja': az összes, az Alkotmányban részletezett követelmény — a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, az, hogy a tárgyalás igazságosan (a nemzetközi egyezmények szóhasználatával: fair, équitablement, in billiger Weise) és nyilvánosan folyjék — ezt a célt szolgálja, csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést

hozni. A közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése tehát alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára. A közigazgatási perben a bíróság nincs a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz kötve, és a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja a közigazgatási szerv mérlegelését is. Az így felfogott érdemi elbírálással nem áll ellentétben, hogy a bíróság a határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasítja. Azok a jogszabályok, amelyek kizárják vagy korlátozzák azt, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot felülvizsgálva a fentiek szerint érdemben elbírálja a jogvitát, ellentétesek az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével. Ebből az okból nem csupán az a jogszabály lehet alkotmányellenes, amely kifejezetten kizárja a jogkérdésen túlmenő bírói felülvizsgálatot, vagy annak a közigazgatási mérlegeléssel szemben olyan kevés teret hagy, hogy az ügy megfelelő alkotmányos garanciák közötti érdemi 'elbírálásáról' nem beszélhetünk, hanem az olyan jogszabály is, amely az igazgatásnak korlátlan mérlegelési jogot adván semmilyen jogszerűségi mércét nem tartalmaz a bírói döntés számára sem." [39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997. 263, 272.]

4. A fentiekben kifejtettekkel nem ellentétesek a Ttv. kifogásolt rendelkezései. A természeti védettség tényének a bejegyzése ugyanis a jogbiztonság követelményének megfelelő, formalizált eljárási szabályok szerint történik. A természeti védettség tényének — a Ttv. 26. § (2) bekezdése szerinti — ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szemben a jogorvoslati jog is biztosított. A természeti védettség tényének bejegyzése ellen közigazgatási úton jogorvoslattal lehet élni, s a másodfokú közigazgatási határozat a bíróság előtt megtámadható.

A megyei bíróság indítványa alapján megállapítható, hogy csak a Ttv. 26. § (2) bekezdésével kapcsolatban állította a jogbiztonság sérelmét és a jogorvoslati jog hiányát. A Ttv. 26. § (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezést, mely szerint a védett természeti területet a természetvédelmi hatóságnak meg kell jelölnie, nem kifogásolta.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Ttv. 23. §-a, illetve 26. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére, továbbá perben való alkalmazhatóságuk tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezéseket elutasította.

IV.

1. Az Abtv. 49. § (1) bekezdése értelmében: az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, s ennek megfelelően a mulasztást elkövető szervet — határidő megjelölésével — felhívja feladatának teljesítésére.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértést állapít meg

akkor is, ha az adott kérdés tekintetében van ugyan szabályozás, de az „alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak”. [15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998. 132, 138.] Továbbá a 4/1999. (III. 31.) AB határozat szerint: „A szabályozás tartalmának hiányos voltából eredő alkotmánysértő mulasztás megállapítása esetében is a mulasztás, vagy a kifejezett jogszabályi felhatalmazáson nyugvó, vagy ennek hiányában, a feltétlen jogszabályi rendezést igénylő jogalkotói kötelezettség elmulasztásán alapul.” (ABH 1999. 52, 57.) Az Alkotmánybíróság gyakorlata tehát lehetővé teszi mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértés megállapítását akkor is, ha a jogalkotó a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát teljesítette ugyan, ennek során azonban olyan szabályozási hiányosságok következtek be, amelyek alkotmányellenes helyzetet idéztek elő.

A jogalkotó szerv tehát a jogalkotói kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha azt észleli, hogy a hatás- és feladatkörébe tartozó területen jogszabályi rendezést igénylő kérdés merült fel, feltéve, hogy a szabályozást valamely alkotmányos jog érvényesülése vagy biztosítása kényszerítően megköveteli [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990. 83, 86.]. Az állam jogalkotói kötelezettsége — ahogy erre az Alkotmánybíróság a 37/1992. (VI. 10.) AB határozatában (ABH 1992. 227, 231.) rámutatott — következhet az Alkotmányból kifejezett rendelkezés nélkül is, ha valamely alkotmányos alapjog biztosítása ezt feltétlenül szükségessé teszi. (1395/E/1996. AB határozat, ABH 1998. 669.)

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Ttv. 23. § (2) bekezdése általános értelemben (in abstracto) rendelte el a védett természeti területek törvényi védettségét. A törvény tehát kijelöli a természeti területeket, s azok védettségét normatív módon rendeli el. A törvény erejénél fogva minden természeti terület olyan módon védett, hogy a konkrét területek nincsenek a törvényben meghatározva. Ezért a törvény alapján nem lehet megállapítani, hogy a normatív védelem egyedileg mely területekre terjed ki.

A Ttv. 26. § (1) bekezdése szerint a törvény erejénél fogva védett természeti területeket konkrétan (in concreto) a természetvédelmi hatóság jelöli meg. A védett természeti területek megjelölése a természetvédelmi hatóság mérlegelésén alapul. A Ttv. 23. § (3) bekezdése szerinti fogalom meghatározások, illetve a (4) bekezdése szerinti jegyzék kiadása is döntési szabadságot biztosít a természetvédelmi hatóságnak a védett természeti területek megjelölésére vonatkozóan. A jegyzék tájékoztató jellege miatt nem is kötelezi a természetvédelmi hatóságot, s ezért nem alkalmas a természeti képződmények megjelölése jogszerűségének megítélésére. Az ingatlanulajdonosok számára is kiszámíthatatlan, hogy a természetvédelmi hatóság a tájékoztató jegyzékben felsorolt, avagy a jegyzékben nem szereplő területeket jelöli-e meg védett természeti területekként. Bizonytalan továbbá, hogy a természetvédelmi hatóság a Ttv. 23. § (3) bekezdése szerinti fogalom meghatáro-

zások, illetve a (4) bekezdés szerinti jegyzék alapján a természeti területeket mikor jelöli meg.

Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában úgy érvelt, hogy a jogalkotó „az ingatlantulajdont korlátozó egyedi döntések rendeleti formában való megjelentetésével gyakorlatilag kizárja a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat benyújtásának a lehetőségét, és ezáltal sérti a (...) jogorvoslat érvényesülési lehetőségét.” [6/1994. (II. 18.) AB határozat, ABH 1994. 65. 67.] A konkrét ingatlantulajdont érintő egyedi korlátozások normatív formában történő általános érvényű elrendelése tehát az érdemi jogorvoslat lehetőségét zárja ki. A védett természeti területeknek a törvény erejénél fogva elrendelt védelme ellen nincs jogorvoslati lehetőség, mert a korlátozásra általános jelleggel, vagyis nem a konkrét területeket érintően került sor. A természetvédelmi hatóságnak a védett természeti területek megjelöléséről hozott egyedi döntésével szemben viszont a jogorvoslat hiányzik.

A jogorvoslati jog hiánya a Ttv. 26. §-ából következik. A Ttv. 26. §-a alapján két döntés születik. Az egyik, amelyben a természetvédelmi hatóság a Ttv. 26. § (1) bekezdése szerint megjelöli a védelem alá eső konkrét természeti területeket. A másik, amelyben a védett természeti területek megjelölését követően a természetvédelmi hatóság — a Ttv. 26. § (2) bekezdése szerint — kezdeményezi a természeti védettség tényének az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését. A jogalkotó az (1) bekezdés alapján hozott, a védett természeti területek megjelöléséről szóló döntéssel szemben nem, csak a (2) bekezdés szerinti kezdeményezés eredményeként bekövetkező ingatlan-nyilvántartási bejegyzés ellen biztosított jogorvoslatot. Az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében biztosított jogorvoslati jog követelménye alapján azonban nem elegendő csak a bejegyzés, illetve annak kezdeményezése tekintetében lehetővé tenni a jogorvoslati jog gyakorlását. A természeti védettség ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére vonatkozó kezdeményezés ugyanis kötelező érvényű, s annak alapján a természeti védettség tényét kötelező bejegyezni. Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés során a védett természeti területek egyedi meghatározásával kapcsolatos jogsérelem nem orvosolható. A védett természeti területek egyedi megjelölésére vonatkozó döntésről alakísági követelményeknek megfelelő, önálló határozatba foglalt és elkülönített döntés nem létezik. A védett természeti területek egyedi megjelölése jogszerűségének vitathatósága, anyagi jogi értelemben való felülbíráhatósága érdekében szükséges a területek egyedi meghatározásával szembeni jogorvoslat megteremtése is. A természetvédelmi hatóságnak a védett természeti területek egyedi meghatározására vonatkozó jogalkalmazási döntése csak megfelelő jogorvoslat útján válik érdemben ellenőrizhetővé és felülvizsgálhatóvá.

A Ttv. 75. §-a értelmében a Ttv. szerinti hatósági eljárásokra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) rendelkezéseit a Ttv.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Ttv. 26. §-ának megfelelő jogalkalmazási eljárás és döntés-

hozatal során az Áe. szabályozása az irányadó. Az Áe.-ben foglaltaknak ugyanakkor a Ttv. 26. § (1) bekezdése szerinti eljárás nem felel meg azért, mert a természetvédelmi hatóság a konkrét területekre vonatkozóan a törvényi védelem fennállását úgy állapítja meg, hogy erről — az Áe. szerinti — határozatot nem hoz. Az Áe. szerinti határozat hiányában a természetvédelmi hatóságnak a törvényi védelem fennállását megállapító döntése nem vitatható, illetve nem vizsgálható felül. Hatósági határozat hiányában tehát a törvényi védettség tényének fennállását megállapító döntéssel szemben a jogorvoslati jog gyakorlására nem kerülhet sor. Az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslat-hoz való jog érvényesülése csak úgy biztosítható, ha a természetvédelmi hatóság a törvényi védettség tényének fennállását az Áe. rendelkezéseinek megfelelően, — jogorvoslattal megtámadható — határozatban állapítja meg.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a törvény erejénél fogva védett természeti területek egyedi meghatározásával kapcsolatban, hivatalból eljárva állapított meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet. Az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő azáltal, hogy a Ttv. 26. § (1) bekezdésének alkalmazásánál nem tette kötelezővé azt, hogy a természetvédelmi hatóság a konkrét területekre vonatkozóan a törvényi védettség tényének fennállását az Áe. alapján, megállapító határozatban jelölje meg. Ennek hiányában a védett természeti területek egyedi meghatározására nem formalizált, kiszámíthatatlan eljárásban kerül sor, s a természetvédelmi hatóság döntésével szemben nincs lehetőség a jogorvoslati jog gyakorlására. Az Országgyűlés jogalkotói mulasztásának megszüntetésére az Alkotmánybíróság megfelelő határidőt szabott.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét az Alkotmánybíróság a közérdeklődésre tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 921/B/2000.

Dr. Bagi István alkotmánybíró különvéleménye

1. Egyetértek a határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt rendelkezéssel, melyben a természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 23. §-a, valamint a 26. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére, továbbá perben való alkalmazhatósága tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezéseket elutasítja.

2. A határozat 2. pontja azt állapítja meg hivatalból, hogy a törvényhozó jogalkotói feladatának elmulasztásával alkotmányellenes helyzetet idézett elő azáltal, hogy a védett területek egyedi meghatározása során nem biztosított önálló jogorvoslatot.

Álláspontom szerint a törvényhozó mulasztása nem állapítható meg.

Az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 42. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási szerv mind az ügy érdemében, mind az eljárás során eldöntendő kérdésekben határozatot hoz. A határozattal szemben pedig az Áe. VII. fejezetében meghatározott jogorvoslatnak van helye.

Azzal tehát, hogy a Ttv. 26. § (1), valamint (2) bekezdésében foglalt, a természetvédelmi hatóság feladataként előírt intézkedéssel szemben a jogi szabályozás külön jogorvoslatról nem rendelkezik, törvényhozói mulasztás még nem következett be, mivel a közigazgatási szervnek az eljárással érintett ügyekben is határozatot kell hoznia, mely jogorvoslattal megtámadható.

A jogorvoslati rendszert ugyanis nem egy adott jogszabályon belül kell vizsgálni, hanem figyelembe kell venni az általános, rendszerint az eljárási törvényekben meghatározott jogorvoslati lehetőségeket. Így — az adott ügyben — a törvényhozó mulasztása sem vizsgálható egy általános jogelv alapján eldönthető kérdésben, pusztán egy törvény vagy annak egy részének vizsgálata során.

3. Mindezek alapján nem mulasztás megállapítását látom indokoltnak, hanem — a jogrendszerből is következő — alkotmányos követelmény megfogalmazását. Az Alkotmánybíróságnak ki kellett volna mondania, hogy a Ttv. 26. § (1) bekezdésének alkalmazásánál — az Alkotmány 57. § (5) bekezdésére tekintettel — alkotmányos követelmény, hogy a természetvédelmi hatóság a törvényi védettség tényének konkrét területen való fennállását az Áe. alapján, megállapító határozatban jelölje meg.

*Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró*

A különvéleményhez csatlakozom:

*Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró*

Az Alkotmánybíróság 54/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányosságának és törvényességének vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat illetékességi területén lévő közterületek használatáról és rendjéről alkotott 16/1996. (V. 6.) számú rendelete 4. § (2) bekezdésének „és a közterület jellegű területeken” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

A Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat illetékességi területén lévő közterületek használatáról és rendjéről alkotott 16/1996. (V. 6.) számú rendelete 4. § (2) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„(2) A közterületeken a közterület-használat engedélyezése annak célját tekintve — e rendelet keretei között — eltérő feltételekhez köthető, részben vagy teljes egészében korlátozható, illetve megtiltható.”

2. Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat illetékességi területén lévő közterületek használatáról és rendjéről alkotott 16/1996. (V. 6.) számú rendelet 2. § (1) bekezdésében foglalt „és közterület-használati engedély” szövegrész törvényességének vizsgálata iránt folyó eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Mivel a képviselő-testület törvényességi felhívásával nem értett egyet, a Fővárosi Közigazgatási Hivatal vezetője a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete által az önkormányzat illetékességi területén lévő közterületek használatáról és rendjéről alkotott 16/1996. (V. 6.) számú rendelet (a továbbiakban: Ör.) egyes rendelkezései törvény-, illetőleg alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

Az indítványozó álláspontja szerint törvényt sértő az Ör. 2. § (1) bekezdése, mely szerint a közterület rendeltetésétől eltérő használatához a tulajdonos hozzájárulása és közterület-használati engedély szükséges. A rendelet további szakaszai alapján megállapítható, hogy míg a közterület-használatához szükséges tulajdonosi hozzájárulás megadásáról a polgármester, illetve egyes esetekben a Tulajdonosi Bizottság dönt, addig a közterület-használati engedélyek kiadása a jegyző hatáskörébe tartozik.

Az indítványozó kifejti, hogy ez a szabályozás ellentétes a Fővárosi Közgyűlés által a fővárosi közterületek használatáról és a közterületek rendjéről alkotott 59/1995. (X. 20.) Főv. Kgy. rendelettel, mert a fővárosi rendelet csak tulajdonosi hozzájárulást kíván meg a közterület használatához, a jegyző által kiadott közterület-használati engedélyt nem.

A Főv. Kgy. rendelettel ellentétes rendelet kiadásával a képviselő-testület megsértette az Ötv. 65/A. § (2) bekezdését, azzal pedig, hogy önkormányzati rendeletben hatáskört állapított meg a jegyző számára megsértette az Ötv. 2. § (2) bekezdését.

Az indítványozó szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság követelményét sérti az Ör. 4. § (2) bekezdésének az a rendelkezése, mely szerint a közterület jellegű területeken is feltételekhez köthető, részben vagy egészben korlátozható, illetve megtiltható a használat. A közterület jellegű terület az Ör. által használt olyan határozatlan fogalom, amelynek alkalmazása — mivel sem az Ör., sem a más jogszabályok alapján a tartalma nem határozható meg, — a jogi garanciák sérülését eredményezheti.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a képviselő-testület az indítvány benyújtását követően többször módosította az Ör.-t. A módosítások során koncepcionálisan változott meg a közterület rendeltetésétől eltérő használatához szükséges jogi aktusok szabályozása. A támadott rendelkezés módosítására tekintettel az Alkotmánybíróság felhívta az indítványozót, nyilatkozzon arról, hogy az új szabályozással szemben is fenntartja-e indítványát. Az indítványozó az Ör. 2. § (1) bekezdésének felülvizsgálatára irányuló indítványát visszavonta.

II.

1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy Ör. 4. § (2) bekezdésére vonatkozó indítvány megalapozott.

A közterület jellegű terület fogalmát az Ör. nem határozza meg, de ezt a fogalmat nem használják más, az állam központi szervei által kibocsátott jogszabályok sem.

A közterület fogalmát az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. §-ának 13. pontja határozza meg:

„13. Közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat,

és az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván. Egyéb ingatlanoknak a közhasználat céljára átadott terület részére — az erről szóló külön szerződésben foglaltak keretei között — a közterületre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Közterület rendeltetése különösen: a közlekedés biztosítása (utak, terek), a pihenő és emlékhelyek kialakítása (parkok, köztéri szobrok stb.), a közművek elhelyezése.”

A közterületnek tehát a törvény által pontosan meghatározott fogalmi elemei vannak. A közterületek — e megfogalmazást figyelembe véve — közhasználatra rendelt állami vagy önkormányzati tulajdonban álló területek, amelyeket ekként jegyeztek be az ingatlan-nyilvántartásba. Azaz a közterületek felett a tulajdonos jogait, valamely állami szerv, illetőleg az önkormányzat gyakorolja. A közterület-használatra vonatkozó szabályok kiterjesztése az e jellemzőkkel nem bíró ingatlanokra — megfelelő garanciális szabályok nélkül — a tulajdonos tulajdonhoz való jogának korlátozásával járhat. Az Étv. idézett 2. § 13. pontja a közterületekre vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni az olyan, a közterület fogalmi jellemzőivel nem rendelkező ingatlanok esetében is, amelyeket tulajdonosa közhasználat céljára átadott. Azonban ezen ingatlanok esetén a közterületre vonatkozó szabályok csak a terület közhasználatra való átadásáról szóló szerződés keretei között alkalmazhatók.

Ha az Ör. ezeknek a közhasználatra átadott, egyébként közterületnek nem minősülő ingatlanoknak a megnevezésére használja a közterület jellegű terület fogalmát, az Ör. 4. § (2) bekezdésében foglalt szabály figyelmen kívül hagyta az Étv. idézett rendelkezését, miszerint az ilyen területek használatára elsősorban a szerződésben foglaltak az irányadók, a közterületre vonatkozó szabályok csak a szerződés keretei között alkalmazhatók ezekre a területekre.

Az Ör. 4. § (2) bekezdésében használt határozatlan fogalom — mivel alkotmányos jog korlátozásának veszélyét rejt magában — sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság követelményét. Ezért az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 20. §-a alapján az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Az indítványozó az Ör. 2. § (1) bekezdés „és közterület-használati engedély” szövegrésze törvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt benyújtott indítványát visszavonta. Ezért az Alkotmánybíróság az Ör. e rendelkezésének törvényességi vizsgálatára irányuló eljárást megszüntette.

A határozat közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
elődök alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1100/H/1998.

Az Alkotmánybíróság 55/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírások felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Gyöngyös Város Képviselő-testületének a lakások, helyiségek bérletéről szóló 31/1993. (XII. 30.) rendelete 9. §-a és a 14. § (3)—(7) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket az előírásokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Heves Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásával a gyöngyösi képviselő-testület nem értett egyet — Gyöngyös Város Képviselő-testületének a lakások, helyiségek bérletéről szóló 31/1993. (XII. 30.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 9. § és a 14. § (3)—(7) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

Álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezések a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 2. § (1) és (2) bekezdése sérelmével írták elő a lakásbérleti jogviszony létrehozása feltételeként óvadék és letét megfizetésének kötelezettségét. A kezdeményező arra hivatkozott, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadási feltételei rendeleti szabályozása során nem lehet eltekinteni az Lt.-ben meghatározott követelményektől.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi előírásokra alapozta.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá a törvény felhatalmazása

alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

Az Lt. 1. § (3) bekezdése kimondja, hogy „az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadók”.

Az Lt. 2. § (1) és (2) bekezdése így rendelkezik: „(1) A lakásbérleti jogviszonyt (a továbbiakban: lakásbérleti jog) a bérbeadó és a bérlő szerződése határozott vagy határozatlan időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig hozza létre.

(2) A szerződés alapján a bérbeadó köteles a lakást a bérlő használatába adni, a bérlő pedig a lakás használatáért, továbbá a szerződés keretében a bérbeadó által nyújtott szolgáltatásért lakbért fizetni.”

Az Lt. 3. § (1) bekezdés első mondata szerint a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

A Ptk. 434. § (1)—(4) bekezdése a következőket írja elő.

„(1) A lakásbérleti jogviszonyt a bérbeadó és a bérlő szerződése hozza létre.

(2) A lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza.

(3) A lakásbérlet szabályait — ha jogszabály másként nem rendelkezik — megfelelően alkalmazni kell a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletére is.

(4) Jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja”.

Az Ör. kifogásolt 9. §-a az óvadék fizetésére vonatkozó előírásokat állapítja meg.

„(1) A bérbeadás útján hasznosított lakás bérlője a lakásbérleti jog megszerzésekor óvadékot fizet.

(2) Az óvadék a lakásbérleti szerződés megszűnésekor kamattal növelt névértéken visszajár. Amennyiben a bérlő a szerződés megszűnése esetén nem tesz eleget a lakás és a lakásberendezések rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban történő visszaadási kötelezettségének, vagy a bérbeadóval szemben az általa bérelt lakásra bármilyen nemű tartozása áll fenn, a bérbeadó a bérlő terhére az óvadék összegéből, illetve annak erejéig a munkálatokat elvégezteti, a tartozást kiegyenlíti.

(3) Az óvadék mértéke:

	szociális bérlet esetén	egyéb bérbe- adási jogcím esetén
--	----------------------------	--

a) összkomfortos és komfortos

1. egyszobás lakás	30 000 Ft	60 000 Ft
2. kétszobás lakás	40 000 Ft	80 000 Ft
3. hámszobás lakás	50 000 Ft	100 000 Ft
4. négszobás lakás	60 000 Ft	120 000 Ft

	szociális bérlet esetén	egyéb bérbe- adási jogcím esetén
b) félkomfortos		
1. egyszobás lakás	15 000 Ft	30 000 Ft
2. kétszobás lakás	20 000 Ft	40 000 Ft
3. háromszobás lakás	25 000 Ft	50 000 Ft
4. négyosztobás lakás	30 000 Ft	60 000 Ft
c) komfort nélküli		
1. egyszobás lakás	8 000 Ft	16 000 Ft
2. kétszobás lakás	12 000 Ft	24 000 Ft
3. háromszobás lakás	16 000 Ft	32 000 Ft
4. négyosztobás lakás	20 000 Ft	40 000 Ft

Félszobával bővített (másfél, két és fél, három és fél szobás) lakás esetében az óvadék mértéke a teljes szobaszámú lakásokra megállapított díj mértékek közötti különbség felével növekszik.

Ajánlat útján bérbeadott nem szociális bérlet esetén az óvadék mértéke megegyezik a szociális bérletre meghatározott óvadék összegével.

(4) Nem alkalmazhatók az előbbi bekezdések a 10. § (1) bekezdés c)—g) pontjai alapján bérbeadott lakásokra.

(5) Az óvadékot Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testülete 727-380054-0653 letéti számlájára kell befizetni. A befizetett óvadékot a Polgármesteri Hivatal elkülönítetten kezeli az államháztartási törvény szabályai szerint.

(6) Az óvadék megfizetésére a bérlő kérésére legfeljebb 12 hónap időtartamra részletfizetés adható.

(7) A (6) bekezdés nem alkalmazható az ajánlattétel útján bérbeadott nem szociális és a pályázat útján bérbeadott lakások bérlőire.”

Az Ör. 14. §-ának a kezdeményezéssel támadott (3)—(7) bekezdése a letéti díjra vonatkozik.

„(3) Az ajánlattétel elfogadását követő 8 napon belül az ajánlattevőnek a bérbevenni kívánt lakásra megállapítható óvadék 10%-át, de legkevesebb 5000 Ft-ot kell letéti díjként befizetnie.

(4) A letéti díjat az Önkormányzat számláját vezető pénztáratvezetőnél kell elhelyezni. Az összeg után a számlavezető pénztáratvezető az elhelyezés napjától kezdődően kamatot térít a mindenkori üzlet-szabályzatának megfelelően.

(5) A kamattal növelt letéti díj a rendelet 9. § (3) bekezdésében meghatározott óvadék mértékébe beszámít.

(6) A kamattal növelt letéti díj visszajár, ha az ajánlattevő ajánlatát visszavonja, vagy elhalálozik.

(7) Érvénytelen az ajánlat, ha:

a) a rendelet 12. §-ába ütközik,

b) az ajánlattevő a letéti díjat a rendeletben megállapított határidőn belül nem fizeti meg.”

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kezdeményezés megalapozott.

A lakásbérleti jogviszony olyan, törvény által szabályozott társadalmi viszony, amelyre vonatkozóan elsősorban az Lt., s e törvény 1. §-ának idézett (3) bekezdése szerint a Ptk. tartalmaz irányadó rendelkezéseket. Erre az összefüggésre tekintettel az Alkotmánybíróság már több döntésében, elvi jelleggel a 3/1999. (III. 24.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) hívta fel a figyelmet arra, hogy „a helyi önkormányzat jogalkotó hatásköre a lakásbérleti viszonyok szabályozására nem korlátlan, csak törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel” (ABH 1999. 375, 377.).

A Ptk.-nak a lakásbérleti jogviszonyról szóló garanciális jelentőségű 434. § (4) bekezdéséből kitűnik, hogy jogszabály a lakásbérlet létrejöttének az Lt.-ben foglaltakon túl, további feltételeit is megállapíthatja. A Ptk. 685. § a) pontja alapján a Ptk. 434. § idézett (4) bekezdése alkalmazása szempontjából az önkormányzati rendelet jogszabálynak minősül. A Ptk. említett rendelkezéseinek összevetéséből kitűnik, hogy a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében az önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet bérleti szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve megállapítható, hogy a helyi önkormányzat szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja. Az Abh. rámutatott a következőkre is: „az Lt. szabályozási módszerére az a jellemző, hogy nem általános felhatalmazást ad a helyi önkormányzatnak a tulajdonában álló lakásokkal kapcsolatos lakásbérleti jogviszonyok tartalmának szabályozására, hanem konkrétan meghatározza azokat a lakásbérleti jogviszonnyal kapcsolatos szabályozási tárgyakat, amelyekre nézve az önkormányzat rendeletében rendelkezhet” (ABH 377—378.).

Az Lt. 19. § (1) bekezdése szerint ahol a törvény önkormányzati lakás esetében a bérbeadó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, a megállapodás tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Mivel azonban az Lt. az óvadék és a letéti díj intézményét nem szabályozza, az önkormányzatot sem az Lt. 3. § (1) bekezdésében, sem a 19. § (1) bekezdésében szereplő felhatalmazás alapján nem illeti meg az óvadék és a letéti díj fizetésére irányuló kötelezettség szabályozásának joga.

A vázoltak alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a gyöngyösi képviselő-testület a kezdeményezéssel támadott rendelkezések megalkotásával túllépte rendeletalkotási hatáskörét, s a Ptk. 434. § (4) bekezdésével és az Lt. 3. § (1) bekezdésével ellentétes, ezáltal az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését sértő szabályozást alkotott.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör.-nek az óvadékra vonatkozó 9. §-át és a 14. §-nak a letéti díjról szóló (3)—(7) bekezdését alkotmányellenesnek minősítette és a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 906/H/1998.

Az Alkotmánybíróság 56/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírások felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Dömös Község Önkormányzatának a gyermekek támogatásáról szóló 3/1998. (IV. 7.) rendelete 9. § (8) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezt a rendelkezést megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság Dömös Község Önkormányzatának a gyermekek támogatásáról szóló 3/1998. (IV. 7.) rendelete 6. §-a, a 9. § (1) bekezdésében a „valamint az ezeket helyettesítő természetbeni juttatás” szövegrész, továbbá a 9. § (3) bekezdése törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Komárom-Esztergom Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásával a dömösi képviselő-testület csak részben értett egyet — az Alkotmánybírósághoz benyújtott kezde-

ményezésében Dömös Község Önkormányzatának a gyermekek támogatásáról szóló 3/1998. (IV. 7.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 6. §-a, a 9. § (1) bekezdésében a helyettesítő természetbeni juttatásra vonatkozó rendelkezés, a 9. § (3) bekezdése és a 9. § (8) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Álláspontja szerint a kifogásolt előírások ellentétesek az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével, a 17. §-ban foglalt szabályozással, a 44/A. § (2) bekezdésével, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdésével, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 1. § (1) és (2) bekezdésével.

Az indítványozó az Ör. 6. §-a, továbbá a 9. § (1) bekezdésében a helyettesítő természetbeni juttatásokra vonatkozó szövegrészt a Gyvt. 28. § sérelme miatt is támadta. Úgy vélte, hogy a Gyvt. 28. § (1) bekezdése nem adott rendeletalkotási felhatalmazást arra, hogy a helyi önkormányzat a természetbeni ellátások igénybevételi lehetőségét szabályozza, hanem — önkormányzati hatósági hatáskör keretében — kizárólag egyedi döntések meghozatalát tette lehetővé. Az indítvány utalt arra is, hogy a Gyvt. 28. § (2) bekezdése már részletesen meghatározta a képviselő-testület által megállapítható természetbeni ellátási formákat, így ezek „lehetőségének, formáinak és igénylésének helyi rendeletben történő szabályozása ... súlyosan jogsértő”.

Az indítványozó az Ör. 9. § (3) bekezdését azért kifogásolta, mivel ez a szabályozás általános jelleggel rendelte el környezettanulmány elkészítését a gyermekvédelmi támogatásokkal kapcsolatos egyedi döntések kialakítása során. Az indítványban foglaltak szerint az Ör.-nek ez a rendelkezése a Gyvt. 129. § (2) bekezdésével, a 130. § (1) bekezdésével és a 131. §-sal is ellentétes.

Az indítványozó az Ör. 9. § (8) bekezdése törvényellenességének megállapítását is kérte. Úgy vélte, hogy ez az előírás a Gyvt. 20. § (3) bekezdésével ellentétes módon rendelkezik a támogatás folyósításának időpontjáról.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi előírásokra alapozta.

Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja. Az Alkotmány 17. §-a kimondja, hogy „a Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik”.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése alapján a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalma-

zása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

A Gyvt. több tárgykörben rendeletalkotásra hatalmazta fel a helyi önkormányzat képviselő-testületét.

A Gyvt. indítványban hivatkozott 1. § (1) és (2) bekezdése a törvény céljára vonatkozik:

„(1) E törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

(2) A törvény meghatározza az (1) bekezdésben megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait”.

Az Ör. támadott 6. §-a előírja:

„(1) A természetbeni ellátások formái:

a) általános iskolás gyermekek tankönyv és tanszerellátásnak támogatása,

b) étkezési térítési díj kedvezmények,

c) tandíjtámogatás,

d) kollégiumi térítési díj támogatás.

(2) A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás pénzbeli és természetbeni ellátás formájában is nyújtható.

(3) A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, vagy annak egy része természetbeni ellátás formájában nyújtható különösen az általános iskolás korú, védelembe vett gyermekek számára étkezési térítési díj (vagy annak egy része) átvállalása céljára.

(4) Akkor lehet rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátás formájában megállapítani, ha

a) A kérelem a gyermek tanszer-, tankönyvellátásnak támogatására, illetve térítési díj támogatására irányul.

b) A kérelem benyújtását megelőzően nevelési, oktatási intézménynél térítési díj, illetve egyéb, a tanítással, neveléssel kapcsolatosan felmerült költségek tekintetében hátraléka áll fenn.

c) A kérelmező összes körülményeire tekintettel feltételezhető, hogy a gondozó a pénzbeli ellátást nem gyermekekre fordítja.”

Az Ör. 9. § ugyancsak kifogásolt (1), (3) és (8) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, valamint az ezeket helyettesítő természetbeni juttatás iránti kérelmet a Polgármesteri Hivatalban kell benyújtani, a hivatal által rendszeresített, jogszabályi rendelkezés alapján készített nyomtatványon.

...

(3) A rendszeres gyermekvédelmi támogatás felülvizsgálata során a kérelmező körülményeinek vizsgálata, és a jogosultság fennállásának igazolása érdekében környezettanulmányt kell készíteni. A környezettanulmányt a Polgármesteri Hivatal készíti el.

A környezettanulmány tartalmazza az igénylő életkörülményeinek, vagyontárgyainak (ingatlan és nagyobb értékű ingóságok) hasznosítási lehetőségét és a kérelmező szociális és jövedelmi viszonyait.

...

(8) A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a kérelem benyújtásának hónapjától esedékes.

Amennyiben a kérelmet a hónap 15. napja előtt nyújtották be, úgy a teljes hónapra, amennyiben a hónap második felében, úgy a támogatás 1/2 része fizetendő ki.”

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kezdeményezés részben megalapozott.

1. Az Ör. 9. § idézett (8) bekezdés első mondatának megfelelően a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a kérelem benyújtásának hónapjától esedékes. A (8) bekezdés második mondata az említett szabályt részletező rendelkezést tartalmaz. A Gyvt. 20. § (3) bekezdés első mondata a rendszeres támogatásra vonatkozóan úgy rendelkezik, hogy az — ha jogerősen megállapítják — a kérelem benyújtásától esedékes. A Gyvt. 131. § (3) bekezdése pedig — az egyéb eljárási szabályok körében — kimondja, hogy „a pénzbeli és a természetbeni ellátás — jogerős megállapítása esetén — a kérelem benyújtásától esedékes”.

A Gyvt. és az Ör. bemutatott rendelkezései összevetésével megállapítható, hogy az Ör. 9. § (8) bekezdése a Gyvt.-ben foglalt, általános tartalmú szabályozástól eltérően, erre irányuló felhatalmazás hiányában rendelkezett a gyermekvédelmi ellátás folyósításának esedékességéről.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ör. 9. § vizsgált (8) bekezdése ellentétes a Gyvt. 20. § (3) bekezdés első mondatával és a 131. § (3) bekezdésével és erre tekintettel az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe is ütközik. Az Alkotmánybíróság ezért ezt az előírást alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

2. A kezdeményezés az Ör. 6. §-át és a 9. § (1) bekezdésében a támogatást helyettesítő természetbeni juttatásra vonatkozó szövegrészt a szabályozási jogosultság hiánya miatt támadta.

A Gytv. 28. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A települési önkormányzat képviselő-testületének döntése alapján a rendszeres és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátás formájában is nyújtható, különösen a védelembe vett gyermekek számára.

(2) Természetbeni ellátás különösen az általános iskolás gyermekek tankönyv- és tanszerellátásának támogatása, a gyermekintézmények étkezési térítésének díjkedvezménye, tandíj, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve egyéb ellátás kifizetésének átvállalása.”

Az Alkotmánybíróság már több döntésében felhívta a figyelmet arra, hogy az önkormányzat — ha a törvényi szabályozás lehetővé teszi számára az egyedi döntések megalkotását — nem mellőzheti a saját döntéshozatalát megalapozó normatív szabályok elfogadását. Meg kell határozni a mérlegelhető körülményeket, illetve az ilyen jellegű döntés megalkotásának keretfeltételeit. [63/1995. (X. 27.) AB határozat, ABH 1995. 527, 532; 41/1996. (X. 4.) AB határozat, ABH 1996. 307, 310; 45/2002. (X. 11.) AB határozat, ABK 2002. október 534, 535.]

Az Ör. 6. §-a az önkormányzati jogalkotással összefüggésben a vázolt alkotmányos igénynek tett eleget, amikor a természetbeni ellátásokra vonatkozó egyedi döntései kialakításának helyi feltételeit megállapította, az Ör. 9. § (1) bekezdésének sérelmezett előírása pedig a természetbeni juttatás igénylésének rendjére vonatkozó eljárási szabályt alkotott.

Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ör.-nek az indítványban kifogásolt, említett előírásai nem ellentétesek a Gyvt. 28. §-ával, hanem annak érvényesülésére vonatkozó helyi szabályozást tartalmaznak. A vázoltakra figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ör. 6. §-át és a 9. § (1) bekezdése kifogásolt szövegrészét érintő felülvizsgálati kezdeményezést és az e rendelkezések megállapítására irányuló indítványt elutasította.

3. Az indítványozó az Ör. 9. §-ának a környezettanulmányra vonatkozó (3) bekezdését is sérelmezte, s a jogalkotásra vonatkozó felhatalmazás hiányára hivatkozott.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a kezdeményezés benyújtását követően az egyes munkaügyi és szociális törvények módosításáról szóló 1999. évi CXXI. törvény 45. § (2) bekezdése a Gyvt. 19. §-át — 2000. január 1-ei hatállyal — kiegészítette. A Gyvt. 19. § (5) bekezdés első mondata ugyanis előírja, hogy „a kérelemben, valamint a jövedelemnyilatkozatban szereplő adatok valódisága környezettanulmány készítésével vizsgálható”. Nem tartalmaz ezzel ellentétes szabályozást a Gyvt.-nek az indítványozó által hivatkozott 129—131. §-a sem. A dömösi képviselő-testület az Ör. 9. § eljárás alá vont (3) bekezdésében — az egyedi döntések megalapozottsága érdekében — kötelező jelleggel írta elő a környezettanulmány felvételét.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez a szabályozás nem törvényellenes. Ha valamely törvény kifejezett rendeletalkotásra irányuló felhatalmazás hiányában lehetővé teszi az olyan eljárási cselekmények alkalmazását, amelyek figyelembevételével az egyedi döntés megalkotása — a törvényi előírások alapján — a helyi önkormányzat feladata, abban az esetben az önkormányzat rendeletében dönthet egyes eljárási cselekmények (pl. környezettanulmány) kötelező jellegű alkalmazásáról.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 9. § (3) bekezdése törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt is elutasította.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 391/H/1999.

Az Alkotmánybíróság 57/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírások felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros Belváros—Lipótváros Önkormányzatának a szociális juttatások rendszeréről szóló 15/1994. (IX. 23.) rendelete 17. § (1) és (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket az előírásokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásával az V. kerületi képviselő-testület csak részben értett egyet — Budapest Főváros Belváros—Lipótváros Önkormányzatának a szociális juttatások rendszeréről szóló 15/1994. (IX. 23.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 17. § (1) és (2) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezések ellentétesek a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 7. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés-

sel, mivel csak olyan személyek számára teszik lehetővé az átmeneti segélyhez való hozzájutást, akik az V. kerületben állandó bejelentett lakással rendelkeznek és emellett életvitelszerűen a kerületben is tartózkodnak. Az Ör. eljárás alá vont szabályozása azokat is kizárja az átmeneti segélyre való jogosultság köréből, akiknek tartásáról tartási, öröklési vagy életjáradéki szerződés keretében gondoskodnak.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következőkre alapozta.

1. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

Az Sztv. több tárgykörben is rendeletalkotásra hatalmazza fel az önkormányzat képviselő-testületét. Az Sztv. 2. §-a a következő rendelkezést tartalmazza: „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása — az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaiért viselt felelősségen túl — az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.”

Az Sztv. 45. § (1) bekezdése szerint átmeneti segélyre „a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő” személy jogosult. Az Sztv. 45. § (3) bekezdése arra is utal, hogy „elsősorban azokat a személyeket indokolt átmeneti segélyben részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorulnak.”

Az Alkotmánybíróság az Ör. eljárás alá vont szabályozásai alkotmányossága megítélésénél tekintettel volt arra a körülményre is, hogy az Sztv. 7. § (1) bekezdésének megfelelően a „települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak átmeneti segélyt, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.”

Az Ör. 17. § támadott (1) és (2) bekezdése a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) Átmeneti segély annak az V. kerületi állandó bejelentett lakással rendelkező és életvitelszerűen is a kerületben lakó személynek adható, akinek megélhetése időszakosan vagy tartósan veszélyben van, helyzetének javítása más módon nem biztosítható és a családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb 150%-át nem haladja meg.

(2) Nem jogosult átmeneti segélyre az a személy, akinek tartását tartási, öröklési, életjáradéki szerződésben vállalták a szerződés érvényességének időtartamára.”

2. A bemutatott jogszabályi rendelkezések összevetéséből kitűnik, hogy az V. kerületi önkormányzat az Ör. 17. § (1) és (2) bekezdése elfogadásával az Sztv. idézett rendelkezéseivel ellentétes tartalmú szabályozást alkotott, amikor az átmeneti segélyre való jogosultságot az Sztv.-ben nem említett, a szociális rászorultság fogalmához csak tárgabb összefüggésekben kapcsolható feltételekhez kötötte. Az Ör. kifogásolt szabályozása ezáltal korlátozta az átmeneti segély igénybevételének lehetőségét, s az Sztv. 7. § (1) bekezdésében megjelölt személyi kör jogosultságát pedig kifejezetten kizárta.

Az Sztv. erre irányuló rendelkezései hiányában, illetőleg az átmeneti segélyre vonatkozó jogosultságot kötelező jelleggel megállapító, garanciális jelentőségű törvényi szabályozás mellőzésével az Ör. nem szűkítheti le az átmeneti segélyben részesíthetők körét az V. kerületben állandó bejelentett lakással rendelkező és életvitelszerűen is a kerületben lakó személyekre, s nem zárhatja ki azokat a személyeket sem, akiknek tartását tartási, öröklési, életjáradéki szerződésben vállaltak.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 17. § (1) és (2) bekezdését az Sztv. 7. § (1) bekezdésébe, ezáltal pedig az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközőnek nyilvánította, s ezért megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 585/H/2002.

Az Alkotmánybíróság 58/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros Közgyűlésének a közterületek használatával kapcsolo-

latos ideiglenes szabályokról szóló 14/2002. (III. 21.) rendelete alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásával a fővárosi közgyűlés nem értett egyet — Budapest Főváros Közgyűlésének a közterületek használatával kapcsolatos ideiglenes szabályokról szóló 14/2002. (III. 21.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A kezdeményezésben foglaltak szerint az Ör. azért törvénysértő, mivel megalkotása során a fővárosi közgyűlés nem vette figyelembe az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 9. §-ában meghatározott kötelező eljárási szabályokat.

Az indítványozó arra hivatkozott, hogy az Ör. — azáltal, hogy felfüggesztette Budapest Főváros Közgyűlésének a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzatról szóló 47/1998. (X. 15.) Főv. Kgy. rendelete (a továbbiakban: BVKSZ) garanciális jelentőségű, az Étv. 9. §-a megvalósítására irányuló rendelkezéseit — sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését és a 44/A. § (2) bekezdését is.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi előírásokra alapozta.

Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének megfelelően a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése a helyi közszolgáltatások körében a települési önkormányzat feladataként említi a településrendezést. Az Étv. 7. § (1) bekezdésének megfelelően „a településrendezés célja a települések területfelhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme, továbbá az országos, a térségi, a települési és a jogos magánérdekek összhangjának megteremtése, az érdek-

ütközések feloldásának biztosítása, valamint az erőforrások kíméletes hasznosításának elősegítése”.

Az Étv. 13. § (1) bekezdése a helyi építési szabályzatra vonatkozó alapvető jelentőségű előírást tartalmaz: „Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítani”. A 13. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően a helyi építési szabályzatnak rendelkeznie kell a beépítésre szánt területek, illetőleg az azokon belüli egyes területrészek (építési övezetek) lehatárolásáról, azok felhasználásának, beépítésének feltételeiről és szabályairól.

Az Étv. 14. § (2) bekezdése a fővárosra vonatkozó sajátos rendelkezések körében azt írja elő, hogy „a Fővárosi Önkormányzat a főváros területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek, valamint a környezeti elemek védelmével kapcsolatos általános követelményeket fővárosi építési keretszabályzatban állapítja meg”.

Az Étv. indítványban hivatkozott 9. §-a (2)—(7) bekezdésében a településrendezés általános szabályai körében számos, az önkormányzati jogalkotásra vonatkozó eljárási rendelkezést tartalmaz:

„(2) A helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek kidolgozása során:

a) az érintett állampolgárok, szervezetek, érdekképviselői szervek véleménynyilvánítási lehetőségét biztosítani kell, ennek érdekében a helyben szokásos módon az érintettek tudomására kell hozni kidolgozásuk elhatárolását, amelynek keretében

aa) meg kell határozni a rendezés alá vont területet,

ab) ki kell nyilvánítani általános célját és várható hatását, hogy az érintettek azzal kapcsolatban javaslatokat és észrevételeket tehessenek;

b) az államigazgatási szerveket, valamint az érintett települési önkormányzati szerveket az előkészítésbe be kell vonni úgy, hogy azok a megkeresés kézhezvételétől számított 15 napon belül írásos állásfoglalásukban ismertessék a település fejlődése és építési rendje szempontjából jelentős terveiket és intézkedéseiket, valamint ezek várható időbeli lefolyását, továbbá a hatáskörükbe tartozó kérdésekben a jogszabályon alapuló követelményeket;

c) az érintett terület lakosságának életkörülményeiben bekövetkező hátrányos következmények elhárítása vagy csökkentése érdekében figyelemmel kell lenni az érintettek értékrendjére, szociális helyzetére, ezek várható változására, továbbá vizsgálni kell a lakosság életkörülményeit és igényeit.

(3) A helyi építési szabályzatot és a településrendezési terveket a megállapítás, illetve a jóváhagyás előtt a polgármesternek (főpolgármesternek) véleményeztetnie kell a

külön jogszabályban meghatározott államigazgatási, az érintett települési önkormányzati és érdekképviselői szervezetekkel, valamint társadalmi szervezetekkel, amelyek 21 napon belül adhatnak írásos véleményt. Kivéve azok a külön jogszabályban meghatározott államigazgatási szervek, amelyek a településrendezési eljárás során az eljárásban szakhatóságként vesznek részt.

(4) Az eltérő vélemények tisztázása érdekében a polgármesternek (főpolgármesternek) egyeztető tárgyalást kell tartania, amelyre a hely és az időpont megjelölésével a véleményezési eljárás valamennyi érdekeltjét a tárgyalás előtt legalább 8 nappal meg kell hívnia. Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell valamennyi elfogadott és el nem fogadott véleményt azok indokolásával együtt.

(5) Azt az érdekeltet, aki a véleményezési eljárás során írásbeli véleményt nem adott, és az egyeztető tárgyaláson sem vett részt, kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni.

(6) A véleményezési eljárás befejezése után a szabályzatot, illetőleg a terveket az elfogadásuk előtt — a (3)—(4) bekezdés alapján beérkezett, de el nem fogadott véleményekkel és azok indokolásával együtt — a polgármesternek (főpolgármesternek) legalább egy hónapra a helyben szokásos módon közzé kell tennie azzal, hogy az érintettek a közzététel ideje alatt azokkal kapcsolatban észrevételt tehetnek, továbbá meg kell küldenie szakmai véleményezés céljából:

a) a főváros, a fővárosi kerület, a megyei jogú város igazgatási területének egészére egyszerre készített szabályzatot és terveket az illetékes területi főépítészeti iroda útján a miniszternek,

b) egyéb szabályzatot és terveket a területi főépítésznek.

A miniszter 90, a területi főépítész 30 napon belül adhat véleményt; ha e határidőn belül nem nyilatkozik, úgy véleményét egyetértőnek kell tekinteni. A véleményt a döntésre jogosult testülettel ismertetni kell, továbbá törvénysértésre alapozott egyet nem értő vélemény esetén a szabályzat és a tervek elfogadásra nem terjeszthetők elő.

(7) A helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek a (2)—(6) bekezdésben előírt véleményeztetési és szakhatósági eljárás lefolytatása nélkül nem fogadhatók el.”

Az Ör. 1. §-a így rendelkezik: „A Fővárosi Közgyűlés a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzatról szóló 47/1998. (X. 15.) Főv. Kgy. számú rendelet (a továbbiakban: BVKSZ) 11. § (5) bekezdésének és 12. § (6) bekezdésének hatályát 2003. december 31-ig felfüggeszti. Ezen időpontig a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelmek tárgyában indult eljárásban a BVKSZ 11. § (5) bekezdését és 12. § (6) bekezdését figyelmen kívül kell hagyni.”

Az Ör. 2. §-a e rendelet hatálybalépésére vonatkozó előírást tartalmaz.

A BVKSZ 11. § (5) bekezdésének az Ör. 1. §-ában figyelmen kívül hagyni rendelt szabályozása — az épületek

közterületről látható homlokzataira vonatkozó általános rendelkezések körében — kimondta: a BVKSZ 9—10. §-ában rögzített területek és útvonalak mentén (a városkép szempontjából kiemelt területeken és az Andrássy úton) „A0-ás (841×1189 mm), illetve ezt meghaladó ívméretű óriásplakát csak az építési terület lehatárolására szolgáló ideiglenes kerítéseken helyezhető el. Az előzőekben nem meghatározott területeken az óriásplakátok elhelyezését KVSZ-ben kell szabályozni”.

A BVKSZ 12. § (6) bekezdésének 2003. december 31-ig hatályában ugyancsak felfüggesztett előírása megállapította: „Az értékvédelem alatt álló épületek közterületi homlokzati vonala előtt, valamint a 2. számú mellékletben felsorolt területek közterületein a köztárgyak közül önálló reklámhordozókat elhelyezni — a tetszőleges alaprajzú hirdetőoszlopok kivételével — nem lehet”.

(A BVKSZ 2. számú melléklete a városkép szempontjából kiemelt területeket tartalmazza.)

III.

1. Az Alkotmánybíróság hatásköre a jelen ügyben az elvi jelentőségű 30/1999. (X. 13.) AB határozat megállapításán alapul, miszerint „az önkormányzati rendeletalkotás eljárási szabályainak megsértéséből adódó törvényellenesség vizsgálatát csak a közigazgatási hivatal vezetője kezdeményezheti”. E tekintetben az alkotmánybírósági eljárás megindítására való jogosultság kizárólag az Ötv. 99. § (2) bekezdés a) pontjából fakad. (ABH 1999. 411.)

2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kezdeményezés a következők miatt megalapozott.

Az önkormányzat rendeletalkotási eljárását keretjelleghűen törvények szabályozzák. Az Ötv. és az Ét. bemutatott előírásaiból azonban kitűnik, hogy az önkormányzatok városrendezésre és építésügyre vonatkozó szabályozási autonómiája kizárólag a rendeletalkotás tartalmát és az alkalmazott eljárás lefolytatását meghatározó törvényi keretek között érvényesülhet. Ilyen, az önkormányzati rendeletalkotás során irányadó eljárási rendelkezéseket állapít meg az Ét. idézett 9. §-a is, amikor a helyi építési szabályzat (így a BVKSZ) elfogadásához számos egyeztetési kötelezettséget ír elő, s az érintett állampolgárok, szervezetek, érdekképviselők, hatóságok számára véleménynyilvánítási, javaslattételi, észrevételezési lehetőséget biztosít.

A 42/1992. (VII. 16.) AB határozat is felhívta a figyelmet az építésügyi jogalkotás e sajátosságára, amikor megállapította a következőket: „Az érdekelt államigazgatási és érdekképviselői szervezetekkel való egyeztetés kötelezettsége és a lakosságnak az eljárásba való bevonása olyan garanciális eljárási szabályok, amelyeket nem követel meg a jogi szabályozás a többi önkormányzati rendelet megalkotása során”. (ABH 1992. 369, 371.)

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Ör. — mivel a BVKSZ előírásainak [a 11. § (5) bekezdésének és a 12. §

(6) bekezdésének] alkalmazását függeszti fel — a BVKSZ módosításának tekintendő, s így megalkotásakor nem lehetett volna mellőzni az Ét. 9. §-ában előírt körülmények, feltételek, eljárások alkalmazását. Erre utal az Ét. 9. § (9) bekezdésének második mondata is, miszerint az Ét. 9. § (1)–(8) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a helyi építési szabályzat és a településrendezési tervek változtatása esetén is alkalmazni kell. A kezdeményező által az Alkotmánybírósághoz benyújtott iratokból, így Budapest Főváros Önkormányzata Jogi Bizottságának 05/1207/2002. sz. előterjesztéséből és a főjegyzőnek az Ör. tervezetéhez fűzött észrevételéből kitűnik, hogy az Ör. megalkotására az Ét. 9. §-ában foglalt, garanciális jelentőségű eljárások mellőzésével került sor.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ör. — az elfogadása során alkalmazott törvénysértő eljárásra tekintettel — sérti az Ét. 9. §-át, s ezáltal az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését is, ezért az Alkotmánybíróság — az e határozat rendelkező részében foglaltaknak megfelelően — alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 602/H/2002.

Az Alkotmánybíróság 59/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti szabályozás törvényellenességének utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest-Zugló Képviselő-testületének a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló, 40/1998. (XII. 31.) számú rendelete 3. § (1) bekezdésének második mondata törvénysértő, ezért azt megsemmisíti. A megsemmisítést

követően a 3. § (1) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„(1) A helyi népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ívek tartalmazzák a népszavazáson megválaszolást (döntést) igénylő kérdést/eket.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője (a továbbiakban: hivatalvezető) törvényességi észrevételt tett Budapest-Zugló Képviselő-testületének a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló, 40/1998. (XII. 31.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 3. § (1) bekezdése második mondatára, amely a népszavazásra felteendő kérdés megfogalmazásába a képviselő-testület tagjain kívül a helyi választási bizottság, a kezdeményezők által választott bizottság tagjainak a bevonását is kötelezővé teszi. A hivatalvezető törvényességi észrevételében arra mutatott rá, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 133. § (2) bekezdése mondja meg, hogy mikor kell megtagadnia a helyi választási iroda vezetőjének az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, a kérdés megfogalmazásában sem a képviselő-testületnek, sem más szervnek nincs hatásköre, s ilyen hatáskört a képviselő-testület nem állapíthat meg. A képviselő-testület az Alkotmánybíróság 56/1992. (XI. 4.) AB határozatára hivatkozva elutasította a törvényességi észrevételt, ezért a hivatalvezető a rendelkezés törvényellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében terjesztette elő indítványát.

II.

Az Alkotmánybíróság a döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„42. § A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”

„44. § (1) A választópolgárok a helyi önkormányzást az általuk választott képviselő-testület útján, illetőleg helyi népszavazással gyakorolják.”

„44/A. § (1) A helyi képviselő-testület:

(...)

(2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) rendelkezései:

„47. § (1) A helyi népszavazást a polgármesternél kezdeményezheti:

- a) a települési képviselők legalább egynegyede,
- b) a képviselő-testület bizottsága,
- c) a helyi társadalmi szervezet vezető testülete,
- d) az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál.

(2) A képviselő-testület köteles kitűzni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.”

„50. §

(2) A képviselő-testület önkormányzati rendeletben szabályozza a helyi népszavazás és népi kezdeményezés további feltételeit, az eljárás rendjét.”

3. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) rendelkezései:

„133. § (1) Az aláírásgyűjtő ívek egy példányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt — hitelesítés céljából — be kell nyújtani a helyi választási iroda vezetőjéhez, megyei, fővárosi ügyben a területi választási iroda vezetőjéhez.

(2) A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet a benyújtásától számított 15 napon belül hitelesíti. Meg kell tagadni az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés hatáskörébe;
- b) a kérdésben nem lehet helyi népszavazást tartani;
- c) ugyanabban a kérdésben egy éven belül népszavazást tartottak;
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a 118. §-ban foglalt követelményeknek.

(3) A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetőjének az aláírásgyűjtő ív hitelesítésével kapcsolatos döntését a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

(4) A jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén a bíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntése kézbesítésének napján a helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.”

4. Az Ör. rendelkezései:

„3. § (1) A helyi népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ívek tartalmazzák a népszavazáson megválaszolást (döntést) igénylő kérdést/eket. A kérdés megfogalmazásába a Képviselő-testület tagjain kívül a helyi választási bizottságot és a kezdeményezők által választott bizottság tagjait is be kell vonni.”

III.

Az indítvány megalapozott.

A helyi önkormányzás egyik jelentős, kivételes formája a helyi népszavazás, amikor a képviselő-testület hatáskörébe tartozó helyi érdekű közügyet a választópolgárok közvetlenül döntenek el. 1990-ben az Ötv. széles körű szabályozási hatáskört adott a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek a helyi népszavazás és népi kezdeményezések feltételeinek és eljárási rendjének rendezésére.

A törvényességi észrevételt elutasítva a képviselő-testület az 56/1992. (XI. 4.) AB határozatra hivatkozott. E határozat indokolásában az Alkotmánybíróság a következőkre mutatott rá: „A köztársasági megbízott azt is sérelmezte, hogy a népszavazáson szereplő kérdés megfogalmazásába az Ör. 7. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület tagjain kívül a helyi választási elnökség és a kezdeményezők által választott bizottságot is be kell vonni. Ez nem minősül törvénysértésnek, hiszen a népszavazás tárgyát a kezdeményezők határozzák meg. Az Ör. 4. § (2) bekezdése helyesen rendelkezik arról, hogy „valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdés, illetve a népi kezdeményezés tárgyának megfogalmazásával kell kezdeni”. Az Ötv. 47. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület a helyi népszavazásra irányuló kezdeményezésről dönt, és ennek alapján kizárólagos hatáskörében kitűzi a népszavazást. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a népszavazás kitűzése nemcsak a népszavazás időpontjának, helyszínének meghatározását, hanem a feltett kérdés szakszerű, pontos, egyértelműen megválaszolható megfogalmazását is jelenti. Ezért semmiképpen sem törvénysértő az Ör.-nek az az előírása, amely úgy rendelkezik, hogy a helyi népszavazásra feltett kérdés megfogalmazásába a jogszabályszerű lebonyolításért felelős képviselő-testület tagjait, illetve a helyi választási elnökség és a kezdeményezők által választott, az Ör. 5. § (2) bekezdése szerint az aláírásokat tartalmazó ívek hitelesítésével is megbízott bizottság tagjait is be kell vonni.” (ABH 1992. 401. 404—405.)

A gyakorlatban előforduló jelentős számú és elvi tartalmú alkotmánysértés nyomán az Alkotmánybíróság a helyi népszavazás garanciális kérdéseinek törvényi szabályozására hívta fel az Országgyűlést. A 18/1993. (III. 19.) AB határozat mulasztásos alkotmányellenességet állapított meg amiatt, hogy a törvényalkotó nem határozta meg a helyi önkormányzás népszavazás útján történő gyakorlásának alapvető feltételeit és biztosítékait. Kiemelte: „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a választópolgárok közösségének a helyi önkormányzáshoz való alapvető joga az önkormányzati jogok anyajogát jelenti. A helyi önkormányzás joga — noha az Alkotmány nem az ún. alapvető jogok között szabályozza — tartalmánál fogva az alapvető jogokhoz hasonló védelemben részesül. Így az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint e jogra vonatkozó alapvető szabályokat is csak törvény állapíthatja meg. Alátámasztja ezt a megállapítást az Ötv. 50. §-a is, amikor az önkormányzati rendeletalkotás hatáskörébe kizárólag a helyi népszavazás és népi kezdeményezés „további” feltételei és eljárási rendje megállapítását utalja. A jogbiztonság — és a helyi ön-

kormányzás helyi népszavazás útján történő, korlátozástól mentes gyakorlása — érdekében elengedhetetlen, hogy a helyi önkormányzashoz való jog mint alapjog helyi népszavazás útján történő gyakorlásával összefüggő garanciális jelentőségű rendelkezéseket törvény állapítsa meg. Nincs a helyi népszavazás esetére alkalmazható törvényi rendelkezés a részvételre jogosultaknak a névjegyzékből való kihagyása esetén alkalmazható eljárásról és azon belül az igénybe vehető jogorvoslatról. Az az önkormányzatok által alkalmazott szabályozási megoldás, hogy a helyi népszavazásra vonatkozó önkormányzati rendelet a lebonyolítás feltételeit illetően csak néhány átfogó rendelkezést tartalmaz, s „az itt nem szabályozott kérdésekben” az Övtv. alkalmazását írja elő, alkotmányossági szempontból súlyosan aggályos. Ily módon ugyanis az önkormányzati rendelet más célra alkotott törvény előírásait rendeli alkalmazni, sőt, bírósági hatáskört is alapít, hiszen az Övtv. 51. § (1) bekezdésének első mondata szerint a választási törvény megsértése esetén bármely választópolgár a választási szervhez kifogást, illetőleg a bírósághoz jogorvoslati kérelmet nyújthat be.” (ABH 1993. 161. 167—168.)

Az Alkotmánybíróság határozata nyomán az Országgyűlés az Övtv. 1994. évi módosításával (1994. évi LXIII. törvény) szabályozta a helyi népszavazásban részt venni jogosultak körét, a helyi népszavazás érvényességének és eredményességének feltételeit, az eljárás több kérdését. 1997-ben az Országgyűlés megalkotta a választási eljárásról szóló törvényt, amely a helyi népszavazás és népi kezdeményezés eljárási rendjét is szabályozza. Ezen törvényi szabályozások következményeként a helyi önkormányzatok szabályozási lehetősége a helyi népszavazás tárgykörében lényegesen szűkebb, mint korábban volt. 1992. évben még nem volt törvényi szabályozás az aláírásgyűjtő ívről, így módon a helyi népszavazás kitűzésének hatásköre magában foglalhatta a kérdés szakszerű, pontos, egyértelműen megválaszolható megfogalmazását. Az aláírásgyűjtő ív tartalmának és hitelesítésének törvényi szabályozása azonban új jogi helyzetet eredményezett.

A Ve. 118. § (3) bekezdése szerint valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Az aláírásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük. A Ve. 133. §-a alapján az aláírásgyűjtő ívek egy példányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt — hitelesítés céljából — be kell nyújtani a választási iroda vezetőjéhez. A (2) bekezdés szerint: „A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet a benyújtásától számított 15 napon belül hitelesíti. Meg kell tagadni az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha a kérdés nem tartozik a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés hatáskörébe; a kérdésben nem lehet helyi népszavazást tartani; ugyanabban a kérdésben egy éven belül népszavazást tartottak; az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a 118. §-ban foglalt követelményeknek.” A hitelesítés megtagadása esetén bírósági jogorvoslattal lehet élni. Az aláírásgyűjtő ív hitelesítése után a kezdeményezést a képviselő-testület elé kell terjeszteni. A Ve. alapján a képviselő-testületnek két hatásköre van: a népszavazás elrendelése

és a népszavazás időpontjának a kitűzése. A Ve. 141. § -a szerint: „A népszavazás időpontját a képviselő-testület, illetőleg a fővárosi, megyei közgyűlés (e fejezetben együtt: képviselő-testület) a népszavazás elrendelésével egyidejűleg tűzi ki.”

A hatályos törvényi szabályozás már nem teszi lehetővé, hogy a képviselő-testület a népszavazásra felteendő kérdést az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követően átfogalmazza a szavazólap számára. Így a szavazólap megfogalmazásába sem a képviselő-testület tagjainak, sem a helyi választási bizottságnak, a kezdeményezők által választott bizottság tagjainak a bevonására nincs törvényes lehetőség. A népszavazás kérdését a hitelesített aláírásgyűjtő ív tartalmazza, azt a képviselő-testület sem változtathatja meg, a képviselő-testület hatásköre a népszavazás elrendelésére és a népszavazás időpontjának a kitűzésére terjed ki: a képviselő-testület elrendeli a helyi népszavazást, és ezzel egyidejűleg kitűzi a népszavazás időpontját.

A támadott rendelkezés szerinti szabály az akkor hatályos törvényi rendelkezésekre figyelemmel törvényes volt, amit a 18/1993. (III. 19.) AB határozat (ABH 1993. 161.) megállapított. Ezt követően az irányadó törvényi rendelkezések lényegesen megváltoztak. A jelenleg hatályos törvényi szabályok mellett az Ör. 3. § (1) bekezdésének második mondata törvénysértő, a Ve.-ben szabályozott eljárásba ugyanis nem illeszthető bele, ezért azt az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

A határozat közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 617/B/2001.

Az Alkotmánybíróság 60/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság helyi önkormányzati rendelet törvényellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Csongrád Város Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2001. (X. 20.) ÖKt. számú, a Polgármesteri Hivatal köztisztvisel-

lőinek juttatásairól, szociális és kegyeleti támogatásáról szóló rendelete 1. § (2) bekezdésének a „hivatal munkaviszonyban álló alkalmazottaira, továbbá” szövegrésze, 1. § (3) bekezdésének „és alkalmazottaira” szövegrésze, valamint 9. § (2) bekezdése törvényellenes, ezért azokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője (a továbbiakban: hivatalvezető) — miután törvényességi észrevételét Csongrád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete nem fogadta el — az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványában kezdeményezte, hogy a Képviselő-testület 8/2002. (IV. 3.) ÖKt. számú rendeletével módosított 34/2001. (X. 20.) ÖKt. rendelete (a továbbiakban: Ör.) 1. § (2) bekezdéséből a „hivatal munkaviszonyban álló alkalmazottaira, továbbá” szövegrészt, az 1. § (3) bekezdéséből az „és alkalmazottaira” szövegrészt, és a 9. § (2) bekezdését semmisítse meg. A hivatalvezető a törvényességi észrevételében, majd az indítványában kifejtette, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény — a 2001. évi XXXVI. törvénnyel való módosítását követően — a köztisztviselők közszolgálati jogviszonyára terjed ki, így a végrehajtására alkotott önkormányzati rendelet hatálya is a polgármesteri hivatal köztisztviselőire terjedhet ki, a támadott rendelkezések viszont az alkalmazottakra vonatkoznak, emiatt ellentétesek a Ktv.-vel, tehát törvényesítőek.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályokra alapozta:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) rendelkezései:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. A Ktv. rendelkezései:

„1. § (1) E törvény hatálya a Miniszterelnöki Hivatal, a minisztériumok és országos hatáskörű szervek, központi hivatalok, minisztériumi hivatalok (a továbbiakban együtt: központi közigazgatási szerv) és területi, helyi szerve, a megyei, fővárosi közigazgatási hivatal, valamint a helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatala és hatósági igazgatási társulása, közterület-felügyelete, a körjegyzőség (a továbbiakban együtt: képviselő-testület hivatala) köztisztviselőinek közszolgálati jogviszonyára terjed ki.”

(...)

(6) A közigazgatási szervnél köztisztviselőnek nem minősülő munkavállaló munkaviszonyára a Munka Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni.”

„4. § Az önkormányzati képviselő-testület a juttatásokkal és támogatásokkal összefüggésben e törvény keretei között rendeletben szabályozza a szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásokat, szociális és kegyeleti támogatásokat.”

„49/H. § A köztisztviselő részére további, visszatérítendő, illetve vissza nem térítendő szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatás biztosítható. Ilyen juttatás lehet, különösen:

a) a munkába járáshoz szükséges helyi közlekedési bérlet,

b) lakhatási, lakásépítési, -vásárlási támogatás,

c) albérlési díj hozzájárulás,

d) családalapítási támogatás,

e) üdülési hozzájárulás,

f) szociális támogatás,

g) illetményelőleg,

h) tanulmányi ösztöndíj, képzési, továbbképzési, nyelvtanulási támogatás,

i) élet-, nyugdíj- és kiegészítő biztosítási támogatás.

Az üdülési hozzájárulás mértéke naptári évenként az illetményalap 75—100%-áig terjedhet. Az e) pontban megjelölt juttatás mértéke kivételével a juttatás mértékét, feltételeit, az elbírálás és elszámolás rendjét, valamint a visszatérítés szabályait a hivatali szervezet vezetője állapítja meg.”

„106. § (7) Az e törvény hatálybalépését követő 120 napon belül a képviselő-testület köteles felülvizsgálni, s e törvény szabályainak megfelelően módosítani a Ktv. alapján hozott rendeleteit.”

4. Az Ör. rendelkezései:

„1. § (1) A rendelet hatálya a hivatal köztisztviselőire terjed ki.

(2) A rendelet előírásait a hivatal munkaviszonyban álló alkalmazottaira, továbbá foglalkoztatási jogviszonyban lévő polgármesterre, alpolgármesterre is alkalmazni kell.

(3) A rendelet 8. §-ának hatálya a hivatal nyugállományú köztisztviselőire és alkalmazottaira terjed ki.”

„9. § (2) Az e rendeletben nem szabályozott, a törvény 49/H. §-a szerinti juttatást vagy támogatást a munkáltatói jog gyakorlója, rászorultság alapján, a munkavállalói érdekképviselő javaslata vagy véleménye alapján megállapíthat.”

III.

Az indítvány megalapozott.

A helyi önkormányzati képviselő-testületek alapvető alkotmányos joga a rendeletalkotás, a helyi társadalmi viszonyok jogi szabályozása. Az Ötv. az önkormányzati rendelet két típusát különbözteti meg: a képviselő-testület rendeletet alkothat törvény felhatalmazása alapján, annak helyi végrehajtására, illetőleg elsődlegesen is szabályozhat helyi társadalmi viszonyt. Az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal. [Alkotmány 44/A. § (2) bekezdés.]

Törvény felhatalmazása alapján alkotott önkormányzati rendelet esetén a képviselő-testület szabályozási jogköre a felhatalmazást tartalmazó törvényhez igazodik. Törvény adhat felhatalmazást végrehajtási rendelet alkotására, a felhatalmazás szólhat meghatározott kérdések helyi szabályozására. Az Ör., a bevezető rendelkezései szerint, a Ktv. 4. §-ában és a 106. § (7) bekezdésében foglalt felhatalmazásra alapozta a saját rendelkezéseit.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 2001. július 1. napjával — a korábbiakhoz képest — jelentősen módosította a képviselő-testület szabályozási jogkörét. A Ktv. 1. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya — többek között — a képviselő-testület hivatala köztisztviselőinek közszolgálati jogviszonyára terjed ki, (6) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a közigazgatási szervnél köztisztviselőnek nem minősülő munkavállaló munkaviszonyára a Munka Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni. A (7) bekezdés alapján e törvény alkalmazásában a képviselő-testület hivatala közigazgatási szerv. A Ktv. 4. §-a a következő felhatalmazást adja: „Az önkormányzati képviselő-testület a juttatásokkal és támogatásokkal összefüggésben e törvény keretei között rendeletben szabályozza a szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásokat és kegyeleti támogatásokat.” E rendelkezések egybevetéséből következik, hogy a képviselő-testület által alkotott rendelet hatálya a képviselő-testület hivatalának köztisztviselőire terjed ki, a köztisztviselőnek nem minősülő munkavállaló munkaviszonyára pedig a Munka Törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni. Törvénnyel, a Ktv.-vel ellentétesek tehát az Ör. azon rendelkezései, amelyek a hivatal alkalmazottaira vonatkoznak: az Ör. 1. § (2) bekezdésének a „hivatal munkaviszonyban álló alkalmazottaira, továbbá” szövegrésze, 1. § (3) bekezdésének „és alkalma-

zottaira” szövegrésze, ezért ezeket a szövegrészeket az Alkotmánybíróság megsemmisítette. A helyi önkormányzati rendszer sajátosságaiból következik az, hogy a köztisztviselők tekintetében egyes kérdésekben elválik a szabályozási jog, ami a képviselő-testületé (közgyűlésé), és a munkáltatói jogkör, ami a jegyzőt (főjegyzőt) illeti. Ezért megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a képviselő-testület hivatalában a Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatottak a Munka Törvénykönyvének rendelkezései szerint részesíthetők juttatásokban, támogatásokban is.

Az Ör. 9. § (2) bekezdése arra hatalmazza fel a munkáltatói jogkör gyakorlóját, hogy a rendeletben nem szabályozott, a törvény 49/H. §-a szerinti juttatást vagy támogatást — rászorultság alapján, a munkavállalói érdekképviselő javaslata vagy véleménye alapján — megállapíthat. A Ktv. 4. §-a szerint az adható, megállapítható juttatásokat a rendeletben kell megállapítani, ami normatív szabályozást igényel, vagyis nem adható a munkáltatói jogkör gyakorlójának általános felhatalmazás a rendeletben nem szabályozott juttatás, támogatás megállapítására. Ez a rendelkezés is meghaladja a felhatalmazás törvényi kereteit. Az Alkotmánybíróság következős gyakorlata szerint törvény felhatalmazása alapján kizárólag a felhatalmazás keretei között szabályozhat a képviselő-testület, a felhatalmazás kereteit túllépő, azt meghaladó önkormányzati szabályozás ellentétes a törvénnyel. [3/1999. (III. 24.) AB határozat, ABH 1999. 375; 377—378.; 39/2001. (X. 19.) AB határozat, ABH 2001. 486—489.; 18/2002. AB határozat, ABH 2002. 175—177.; 23/2002. (VI. 21.) AB határozat, ABH 2002. 305—308.; 28/2002. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2002. 317—318.] A Ktv. 4. §-a arra hatalmazta fel az önkormányzati képviselő-testületet, hogy a juttatásokkal és támogatásokkal összefüggésben e törvény keretei között rendeletben szabályozza a szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásokat, szociális és kegyeleti támogatásokat. A felhatalmazás tehát a törvény keretei között egyes juttatások és támogatások szabályozására szól, e felhatalmazással pedig ellentétes az Ör. 9. § (2) bekezdése, ezért azt megsemmisítette az Alkotmánybíróság.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 61/2002. (XI. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabályok alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a vízügyi igazgatóságok feladat- és hatásköréről szóló 234/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésének „akiknek munkaviszonyára a közalkalmazottakról szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók” szövegrésze, továbbá a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 24/1992. (XII. 2.) KHVM rendelet 1. számú melléklete I. rész *cb*) pontja alkotmányellenes, ezért azokat megsemmisíti.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a vízügyi igazgatóságok feladat- és hatásköréről szóló 234/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„(3) A vízügyi igazgató nevezi ki a VIZIG dolgozóit.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az egyik indítványozó az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a vízügyi igazgatóságok feladat- és hatásköréről szóló 234/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 4. § (3) bekezdése, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 24/1992. (XII. 2.) KHVM rendelet (a továbbiakban: KHVMr.) 1. számú melléklete I. rész *cb*) pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó sérelmezte, hogy az országos szerveknél dolgozók köztisztviselői, a vízügyi igazgatásban a területi szerveknél dolgozók pedig közalkalmazotti jogviszonyban vannak, holott a vízügyi igazgatóságok, mint I. fokú hatóságok dolgozói a Korm. r. 4. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján hatósági, szakhatósági államigazgatási feladatokat végeznek. Megjegyezte továbbá, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékéről szóló 1034/1992. (VII. 1.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. h.) is csak az Országos Víz-

ügyi Főigazgatóságot tartalmazza, de nem tünteti fel a vízügyi igazgatóságokat, mint területi szerveket. Álláspontja szerint a Korm. r. és a KHVMr. támadott rendelkezései ellentétesek a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 1. § (1) és (8) bekezdése szabályaival, a Ktv. rendelkezéseivel ellentétben a vízügyi igazgatóságok dolgozóit közalkalmazottakká teszi, s ezért „sértik az Alkotmány biztosította jogbiztonságot, jogbizonytalanságot hoznak létre”, sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a 35. § (2) bekezdését és a 37. § (3) bekezdését.

A másik indítványozó álláspontja szerint a Korm. r. 4. § (3) bekezdése alkotmányellenes, mivel az Alkotmány 35. § (2) bekezdése szerint a Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. Álláspontja indokolásul előadta, hogy a Korm. r. 5. § (1) bekezdés *a*) pontja felsorolja a vízügyi igazgatóságok hatósági jogkörét, és „a felsorolás gyakorlatilag lefedi azt a kört, amelyet a jogirodalom klasszikusan a közigazgatás körébe tartozónak tekint: döntés, nyilvántartás, adat igazolása, ellenőrzés, azaz a vízügyi igazgatóságok elsőfokú vízügyi hatósági hatáskör gyakorlói”. A Ktv. 1. § (7) bekezdés *a*) pontja pedig meghatározza a köztisztviselő fogalmát. Ezért az indítványozó kérte a Korm. r. 4. § (3) bekezdésének alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

A harmadik indítványozó szintén a Korm. r. 4. § (3) bekezdésének megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 2. § (1) bekezdés *g*) pontja írja elő az állami hatósági feladatok ellátását a vizekkel és vízelélesztőmennyekkel összefüggően. E feladatokat a 3. § (1) bekezdése alapján a miniszter irányítása alá tartozó állami vízügyi igazgatási szervezet látja el. A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése kimondja, hogy vízügyi hatósági jogkörben első fokon — ha jogszabály eltérően nem rendelkezik — a vízügyi igazgatási szervezet feladat- és hatásköréről szóló Korm. rendelet szerint illetékes vízügyi igazgatóság, másodfokon az Országos Vízügyi Főigazgatóság jár el. A Korm. rendelet 1. §-a alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság önálló központi hivatal, amelynek területi szervei a vízügyi igazgatóságok. A Ktv. 1. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya — többek között — a központi közigazgatási szerv és területi, helyi szerve köztisztviselőinek közszolgálati jogviszonyára terjed ki. A Ktv. fent hivatkozott rendelkezése a Ktv.-nek a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXVI. törvénnyel (a továbbiakban: Ktv.m.) történt módosítása óta a központi hivatalokat is a központi közigazgatási szervek közé sorolja. Ezért véleménye szerint a Korm. r. 4. § (3) bekezdés második fordulata alkotmányellenes, sérti az Alkotmány 70. § (4) bekezdését és a 70/B. § (2) bekezdését, illetőleg a Korm. h. melléklete kiegészítésre szorul, mert jelenleg csak az Országos Vízügyi Főigazgatóságot tartalmazza, és nem tünteti fel a területi vízügyi igazgatóságokat.

Az Alkotmánybíróság az indítványokat tartalmi azonoságuk miatt egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmányindítványokkal érintett rendelkezése:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„35. § (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

„37. § (3) A Kormány tagjai feladatuk ellátása körében rendeleteket adhatnak ki. Ezek azonban törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek. A rendeleteket a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

„70. § (4) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy részt vegyen a közügyek vitelében, továbbá hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen.”

„70/B. § (2) Az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül, egyenlő bérhez van joga.”

2. A Ktv. indítványokkal érintett rendelkezései:

„1. § (1) E törvény hatálya a Miniszterelnöki Hivatal, a minisztériumok és országos hatáskörű szervek, központi hivatalok, minisztériumi hivatalok (a továbbiakban együtt: központi közigazgatási szerv) és területi, helyi szerve, a megyei, fővárosi közigazgatási hivatal, valamint a helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatala és hatósági igazgatási társulása, közterület-felügyelete, a körjegyzőség (a továbbiakban együtt: képviselő-testület hivatala) köztisztviselőinek közszolgálati jogviszonyára terjed ki.”

„1. § (7) E törvény alkalmazásában

a) köztisztviselő az (1) és (2) bekezdésben felsorolt szervek (a továbbiakban együtt: közigazgatási szerv) feladat- és hatáskörében eljáró vezető és ügyintéző, aki előkészíti a közigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyeket érdemi döntésre, illetve — felhatalmazás esetén — a döntést kiadmányozza, szakértelemmel foglalkozik a rábízott feladatokkal összefüggő valamennyi kérdéssel, felelős saját tevékenységéért és munkaterületén a közigazgatási szerv állandó és időszakos célkitűzéseinek érvényesítéséért, a munkaköri leírásában részére megállapított, illetve a vezető által kiadott feladatokat a kapott utasítások és határidők figyelembevételével, jogszabályok és ügyviteli szabályok ismeretében és betartásával végzi;

b) közigazgatási szerv az (1) és (2) bekezdésben felsorolt, valamint a 73. § (2) bekezdése alapján kiadott jegyzéken szereplő szerv;”

„1. § (8) A közigazgatási szerv közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskörének gyakorlásával közvetlenül összefüggő feladat ellátására kizárólag közszolgálati jogviszony létesíthető.”

3. A Korm. r. indítványokkal támadott rendelkezései:

„1. § A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 2. és 7. §-ában meghatározott, a vízgazdálkodással összefüggő állami feladatok körében a vízgazdálkodásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) irányítása, felügyelete alatt működő önálló központi hivatal, továbbá területi szervei feladatait az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a vízügyi igazgatóságok látják el.

2. § Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban: OVF):

a) a miniszter irányítása, felügyelete alatt működő önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, székhelye: Budapest;

b) illetékesége az ország egész területére kiterjed;

c) vezetőjét (vízügyi főigazgató) a miniszter nevezi ki, és menti fel;

d) a szervezeti és működési szabályzatát a miniszter hagyja jóvá;

e) köztisztviselőit a vízügyi főigazgató nevezi ki.”

„4. § (1) A vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: VIZIG) feladatait és hatáskörét e rendelet, valamint a vízgazdálkodási feladatokra, a költségvetési szervekre vonatkozó külön jogszabályok állapítják meg.

(2) A VIZIG:

a) önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, közvetlen szakmai felügyeletét a minisztérium irányítása mellett az OVF látja el, székhelyét és illetékeségi területét e rendelet melléklete tartalmazza;

b) első fokon gyakorolja — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — a vízügyi hatósági (szakhatósági) jogkört;

c) szervezeti és működési szabályzatát a vízügyi főigazgató hagyja jóvá;

d) vezetőjét (a továbbiakban: vízügyi igazgató) a miniszter nevezi ki, és menti fel.

(3) A vízügyi igazgató nevezi ki a VIZIG dolgozóit, akiknek munkaviszonyára a közalkalmazottakról szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók.”

4. A KHVMr. indítványokkal támadott rendelkezései:

„1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed a közlekedési és vízügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) ágazati irányítása alá tartozó költségvetési szerveknél foglalkoztatott közalkalmazotti jogviszonyára, továbbá a 3. §-ának (3) bekezdése tekintetében a miniszter által alapított költségvetési szervek (intézmények) vezetőire.”

„1. számú melléklet

a 24/1992. (XII. 2.) KHVM rendelethez

I. rész

A rendelet hatálya alá az alábbi költségvetési szervek tartoznak:

...

c) vízügy terén

ca) Országos Vízügyi Főigazgatóság üdülője,

cb) vízügyi igazgatóságok.”

5. A Korm. h. indítványokkal érintett rendelkezése:

„1. A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékét a határozat melléklete tartalmazza.”

„Melléklet

az 1034/1992. (VII. 1.) Korm. határozathoz

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzéke

...

Országos Vízügyi Főigazgatóság”

III.

Az indítványok megalapozottak.

1. 1992. július 1-jén a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel (Mt.) egyidejűleg lépett hatályba a Ktv. és a közalkalmazottak jogállását szabályozó 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.). A Ktv.-t jelentős mértékben módosította a Ktv.m., amely a köztisztviselőkre vonatkozó új szabályok megállapítása mellett az 1. § (1) bekezdésében bővítette a törvény hatálya alá tartozó közigazgatási szervek körét. E törvények a munkavégzésre irányuló jogviszonyokat elkülönítetten szabályozzák. Külön szabályok (Ktv.) vonatkoznak azokra, akik az őket foglalkoztató szervezet nevében közhatalmi jogosítványokat gyakorolnak. A közhatalom gyakorlása a tipikus munkaviszonyban dolgozókétól eltérő kötelezettségekkel, fokozott követelményekkel (pl. szigorúbb felelősséggel) jár.

A törvényalkotó a Ktv. szervi hatályát háromféleképpen határozza meg. A Ktv. hatálya nem terjed ki a közhatalmat gyakorló teljes állami szférára, mert a hatalom megosztásának elvéből kiindulva aggályos lenne, ha a Ktv. részlet-szabályainak megalkotására felhatalmazással rendelkező Kormány kötelező érvénnyel szabályozhatná a nem kormányzati szerveknél foglalkoztatott munkavállalók jogviszonyát is. A törvényalkotó ezért azt a megoldást választotta, hogy egyes munkaviszonyokra (pl. bírák, ügyészek) nem terjesztette ki a Ktv. hatályát, más szervekkel létesített munkaviszonyok tekintetében szubszidiárius szabályként rendelte alkalmazni [Ktv. 1. § (2) bekezdés], míg meghatározott szervekre kifejezetten a Ktv. szabályait rendeli alkalmazni [Ktv. 1. § (1) bekezdés]. A Ktv. 1. §-a részben megnevezetten (pl. Miniszterelnöki Hivatal, Állami Számvevőszék, Gazdasági Versenyhivatal), részben gyűjtőfogalommal (pl. minisztériumok és országos hatáskörű szervek, központi hivatalok, minisztériumi hivatalok és területi, helyi szervek) határozza meg, mely szervek alkalmazottainak közszolgálati jogviszonyára terjed ki a törvény hatálya.

A törvényi hatály eseti téves értelmezésének megelőzése érdekében a Ktv. 73. § (2) bekezdése felhatalmazza a Kormányt, hogy a törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékét közzétegye. A törvényi felhatalmazás célja az volt, hogy a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében jegyzékét adja a Ktv. hatálybalépésekor a hatálya alá tartozó szerveknek. Ez a rendelkezés alapvetően a Ktv. hatálybalépése előtt létrehozott szervekre vonatkozik, mert a Ktv. 73. § (3) bekezdése a Ktv. hatálybalépését követően létrehozott köz-

igazgatási szervek tekintetében előírja, hogy a létrehozásukkor rendelkezni kell vezetőjük és alkalmazottaik jogállásáról. A Kormány e feladatának az — időközben többször módosított — Korm. h. kiadásával tett eleget.

A közszolgálati viszony szabályozása jogállamban garanciális jelentőségű. Nem lehet kérdéses a közszolgálati viszony minősége, fennállta, mert ez — a közszolgálati státusz bizonytalansága folytán — jogállamban megengedhetetlen módon veszélyezteti a jogbiztonságot.

A Ktv.m. 1. § (1) bekezdése 2001. július 1-jei hatállyal a Ktv.-ben meghatározott központi közigazgatási szervek körébe emelte a központi hivatalokat is. A Korm. r. 1. §-ának rendelkezése alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság a Vgtv. 2. és 7. §-ában meghatározott, a vízgazdálkodással összefüggő állami feladatok körében a vízgazdálkodásért felelős miniszter irányítása, felügyelete alatt működő önálló központi hivatal, amelynek területi szervei a vízügyi igazgatóságok. A vízügyi igazgatóságok a Korm. r. 4. § (2) bekezdés b) pontja alapján első fokon gyakorolják — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — a vízügyi hatósági (szakhatósági) jogkört. A Korm. r. 5. §-a tartalmazza a vízügyi igazgatóságok feladatait és hatósági jogkörét.

A Ktv. 1. § (7) bekezdés b) pontja alapján közigazgatási szerv a Ktv. 1. § (1) és (2) bekezdésében felsorolt, valamint a 73. § (2) bekezdése alapján kiadott jegyzéken szereplő szerv, illetőleg az 1. § (8) bekezdés rendelkezése szerint a közigazgatási szerv közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskörének gyakorlásával közvetlenül összefüggő feladat ellátására kizárólag közszolgálati jogviszony létesíthető.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Ktv.-nek a Ktv.m.-mel történő módosítását követően elmaradt a Korm. r. és a KHVMr. vízügyi igazgatóságokra vonatkozó indítványokkal támadott rendelkezéseinek módosítása, a Ktv.-vel való összhangjuk megteremtése a jogalkotó részéről. Ezért a Korm. r. 4. § (3) bekezdése — amely szerint a vízügyi igazgatóságok dolgozóinak munkaviszonyára a közalkalmazottakról szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók —, valamint a KHVMr. 1. számú melléklet I. rész cb) pontja — amely szerint a vízügyi igazgatóságok a Kjt. hatálya alá tartozó költségvetési szervek — 2001. július 1. napjától ellentétessé vált a Ktv. 1. §-ának rendelkezéseivel. Az Alkotmány 35. § (2) bekezdése, továbbá a 37. § (3) bekezdése alapján a Kormány rendelete és határozata törvénnyel, a Kormány tagjainak rendelete törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehet ellentétes. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 2. § (1) bekezdése kapcsán a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam — s elsősorban a jogalkotó — kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” (ABH 1992. 59, 65.)

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a Korm. r. 4. § (3) bekezdésének „akiknek munkaviszonyára a közalkalmazottakról szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók” szövegrésze, továbbá a KHVMr. 1. számú melléklete I. rész cb) pontja alkotmányellenes,

sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a 35. § (2) bekezdését és a 37. § (3) bekezdését, ezért azokat a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

2. Az Alkotmánybíróság a Korm. r. 4. § (3) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatát az Alkotmány 70. § (4) bekezdése és 70/B. § (2) bekezdése vonatkozásában mellőzte, mivel más alkotmányi rendelkezések alapján a 4. § (3) bekezdésének „akiknek munkaviszonyára a közalkalmazottakról szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók” szövegrészének alkotmányellenességét a fentiek alapján az 1. pontban foglaltak szerint már megállapította és megsemmisítette.

3. Indítványában két indítványozó is megjegyezte, hogy a Korm. h. mellékletében lévő felsorolás csak az Országos Vízügyi Főigazgatóságot tartalmazza a területi szervek feltüntetése nélkül, de ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság eljárására irányuló konkrét kérelmet nem terjesztettek elő.

Az Alkotmánybíróság egy korábbi indítvány alapján hasonló ügyben azt vizsgálta, hogy a Korm. h. felsorolása az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal tekintetében nem tartalmazza a területi szerveket. „A vizsgálat során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Melléklet e részében nem szűkebb hatályú, mint a Ktv. vonatkozó szabálya. Noha a Melléklet az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal fővárosi és megyei igazgatóságait szövegszerűen valóban nem sorolja fel, ezek e nélkül is a Ktv. hatálya alá tartozónak minősülnek. ... A Ktv. 1. § (1) bekezdése értelmében a Ktv. hatálya alá tartoznak az országos hatáskörű szerv területi szervei.” [16/1999. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1999. 121, 126.]

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság területi szervei, a vízügyi igazgatóságok 1996-tól nem a Ktv. hatálya alá tartozó közigazgatási szervként, hanem közalkalmazottakkal dolgozó költségvetési intézményként működtek, amelyek egyes államigazgatási hatósági hatáskörökkel is rendelkeztek. A Ktv. 1. § (1) bekezdésének 2001. július 1-jei hatállyal történő módosításával, amikor is a jogalkotó a központi hivatalokat, mint központi közigazgatási szerveket — és ezzel azok területi, helyi szerveit is — a Ktv. hatálya alá vonta, a Korm. r. 1. §-ának rendelkezése alapján a területi vízügyi igazgatóságok is a Ktv. hatálya alá tartozó közigazgatási szervvé váltak. Így a Korm. h. felsorolásában feltüntetett Országos Vízügyi Főigazgatóság mellett a területi vízügyi igazgatóságok is a Ktv. hatálya alá tartozó szervnek minősülnek.

Az Alkotmánybíróság jelen határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 759/B/2001/5.

A Kormány határozatai

A Kormány 1197/2002. (XI. 28.) Korm. határozata

**a Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi
Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus
Egyház és a Magyarországi Zsidó Hitközségek számára
2002. évben rendezésre javasolt ingatlanokról
és az e célra elkülönített költségvetési keret felosztásáról**

A Kormány

1. a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény értelmében alakított egyeztető bizottság által rendezésre javasolt ingatlanok jegyzékét jóváhagyja, és elrendeli, hogy a határozat 1. számú mellékletét képező jegyzékben felsorolt ingatlanok tulajdonba adásáról és a kártalanítás kifizetéséről a Miniszterelnöki Hivatal címzetes államtitkára gondoskodik a 2. számú melléklet szerinti pénzellátási terv alapján;

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
pénzügyminiszter

Határidő: a határozat közzétételét követő 30 napon belül

2. egyetért azzal, hogy a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter az 1991. évi XXXII. törvény 9. és 10. §-a alapján a Marcali, Posta köz 2. (hrs.: 1636) számú ingatlant egyedi határozattal Marcali Város Önkormányzatának tulajdonába adja funkciókváltási kártalanítás címén;

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: a határozat közzétételét követő 30 napon belül

3. egyetért azzal, hogy az egyházi ingatlanok rendezésére biztosított 2003. évi költségvetési előirányzat terhére 6 millió Ft az egyeztető bizottságok folyamatos működéséhez, szakértői és megbízási díjak, illetve az egyházi ingatlanrendezéssel kapcsolatos beszerzések céljára kerüljön felhasználásra.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
pénzügyminiszter

Határidő: 2003. január 31.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet az 1197/2002. (XI. 28.) Korm. határozathoz

Jegyzék

a Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége számára 2002. évben rendezésre javasolt ingatlanokról és az e célra elkülönített költségvetési keret felhasználásáról

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Sor- szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzé- sek
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalaní- tás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Aszófő, Balaton u. 32. 202/2	955	iskola, szolg. lakás	két lakás bérlőkkel	szolg. lakás	Rk. Egyház- község	Rk. Egyház- község	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15.	4,0		Fő- egyház- megye részére
2.	Balatonörsöd, Petőfi u. 1. 55	4698	iskola, szolg. lakás	két lakás bérlőkkel	szolg. lakás	Rk. Egyház- község	Magyar Állam	1948. évi XXXIII. tv.	2002. XII. 15.	8,0 funkcióki- váltás			2003. XII. 31.	
3.	Budapest V., Hercegprímás u. 7. II/5. 24546/0/A/27	372	plébánia hivatal és lakás	plébánia hivatal és lakás	plébánia hivatal és lakás	Rk. Egyház- község	Bp. V. ker. Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.					megtörtént	Az 1991. évi XXXII. tv. 2. § (3) bek. alapján ingye- nes át- adás
4.	Budapest V., Március 15. tér 2. fsz. 2., I/2., II/1. 24320/0/A/6 24320/0/A/2 24320/0/A/5	115 85 143	plébánia hivatal és két lakás	plébánia hivatal és két lakás	plébánia hivatal és két lakás	Budapest Székesfő- város Községe	Bp. V. ker. Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.					megtörtént	Az 1991. évi XXXII. tv. 2. § (3) bek. alapján ingye- nes át- adás
5.	Ibrány, Fürost S. u. 23. 827	910	iskola, szolgálati lakás	magánlakás	hittanterem	Görög Kato- likus Egyház- község	Magántulajdon	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15.	3,5		Egyház- megye részére
6.	Izsák, Kossuth L. u. 85. 1678	1403	iskola	óvoda	hitélet	Rk. Egyház- község	Városi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15.	8,4		

Sor-szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzések
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalanítás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7.	Kőszeg, Szent Imre herceg u. 9. 3668	20019	fiúnevelő intézet	középisk. kollégium	kollégium bővítése, hitélet	Rk. Egyház	Városi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15. 2003. I. 31. 2004. I. 31. 2005. I. 31.	25,0 35,0 110,0 162,0		
8.	Noszvaj, Deák F. u. 16. 600	959	iskola, szolg. lakás	iskola, napközi otthon	kápolna, közösségi ház	Rk. Egyház-község	Községi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.	2002. XII. 15.	21,0 funkció-kiváltás			2002. XII. 15.	
9.	Marcali, Dózsa Gy. u. 3. 598	2407	zárdá	kollégium, napközi otthon	kollégium	Rk. Egyház-község	Rk. Egyház-község	1948. évi XXXIII. tv.	2002. XI. 30.	5,0 HM részére			megtörtént	Az önkormányzat — az általa már 1991-től használt — 1636. hrsz.-ú ingatlan tulajdonjogát kéri funkciókiváltás címén
10.	Zamárdi, Fő u. 115. 2319/2	358	szolg. lakás	szolg. lakás	szolg. lakás	Rk. Egyház-község	Rk. Egyház-község	1948. évi XXXIII. tv.	2002. XII. 15.	1,5 értéknöv. beruh.			megtörtént	

SZERZETESRENDEK

Sor-szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzések
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalanítás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Budapest XI., Ménesi út 12. 4968	1974	tartományi közp. leány-kollégium	szakkollégium	kollégium noviciátus	Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek	Magyar Állam ELTE	1952. évi 4. tvr.			2002. XII. 15. 2003. I. 31. 2004. I. 31.	91,796 128, 204 100,0		

Sor- szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzé- sek
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalaní- tás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2.	Budapest II., Zivatar u. 6—8. Ady E. u. 3. 13319	1437,5/ 5750 tul. hányad	iskola, rendház, internátus	óvoda, 8 db bérlakás	általános iskola és gimnázium	Római Uni- óhoz tartozó Szent Orso- lya Rend	Magyar Állam Szent Orsolya Rend	1950. évi 34. tvr.	2002. XII. 15. 2003. I. 31. 2004. I. 31. 2005. I. 31.	25,0 20,0 30,0 135,0			2001-ben megtörtént	

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ

Sor- szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzé- sek
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalaní- tás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Báta, Fő u. 465. 256	752	ref. iskola, szolg. lakás	bérlakás	imaház	Bátai Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30.	0,6 3,76		
2.	Cegléd, Szabadság tér 3. 46	555	szolg. laká- sok, szállás- hely	gyülekezeti ház, szolg. lakás	gyülekezeti ház, szolg. lakás	Ceglédi Ref. Egyház- község	Ceglédi Ref. egyházközség	2655/ 1953. sz. hat.	2002. XII. 15. 2003. I. 31. 2004. I. 31.	0,7 6,0 2,0			1996-ban megtörtént	
3.	Dunaszentgyörgy, Rákóczi u. 116. 168	4638	4 tt. ref. iskola	általános iskola	ifjúsági és gyülekezeti ház	Dunaszent- györgyi Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	3736/ 1950. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. II. 28. 2004. III. 31.	0,4 6,97 4,0		
4.	Etyek, Kossuth u. 17. 12/3	1909	ref. iskola	ált. iskola, szolg. lakás	lelkészi hiva- tal, gyüleke- zeti terem, szolg. lakás	Etyeki Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	2342/ 1950. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30. 2004. III. 31.	0,8 8,94 7,0		
5.	Gomba, Iskola u. 2. 619/3	1114	2 db szolg. lakás	lebontott épület	iskolabővítés	Gombai Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	1952. évi 4. tvr.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30.	1,4 2,71		

Sor- szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzé- sek
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalaní- tás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
6.	Jászkisér, Fő út 3. 221	1964	ref. iskola	ált. iskola	szeretettotthon	Jászkiséri Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	2532/ 1950. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. II. 28. 2004. II. 28.	0,4 10,23 8,0		
7.	Kunszentmiklós, Apostol Pál u. 2. 1887	3352	ref. iskola, szolg. lakás	kollégium, 3 db lakás	szolg. lakások	Kunszent- miklósi Ref. Egyház- község	Városi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15. 2003. II. 28. 2004. II. 28.	1,6 20,0 14,4		
8.	Old, Kossuth u. 74. 93	3574	ref. iskola, szolg. lakás	óvoda (türes)	konferencia központ	Oldi Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	4293/ 1950. sz. hat.	2002. XII. 15. 2003. I. 31.	1,0 2,5			2003. II. 01.	
9.	Tahitótfalu, Hősök tere 6. 1654	839	rektor lakás, iroda, tan- terem	lebontott épület	gyülekezeti ház	Tahitótfalui Ref. Egyház- község	Községi Önkorm.	1950. évi 34. tvr.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30.	1,0 12,0		

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Sor- szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzé- sek
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalaní- tás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Bér, Szabadság tér 2. 11/1	3840	iskola, tanítói lakás	ált. iskola	gyülekezeti ház	Ev. egyház	Községi Önkorm.	1426/ 1952. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30.	2,0 13,94		
2.	Egyházaskozár, Rákóczi u. 56. 39	3168	iskola, tanítói lakás	ált. iskola	gyülekezeti központ	Ev. egyház	Községi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30.	8,0 11,014		
3.	Káld, Lenin u. 49. 196/A/2	91	iskola, tanítói lakás	öreges napközi otthona	gyülekezeti ház	Ev. egyház	Községi Önkorm.	1948. évi XXXIII. tv.			2002. XII. 15.	5,85		
4.	Sopron, Fő tér 6. 192, 193	339, 339	szolgálati lakások	múzeum	nyugdíjsház	Ev. egyház	Magyar Állam	755/ 1950. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. IV. 30. 2004. III. 31.	26,05 123,95 30,0		

MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGE

Sor-szám	Az ingatlan címe		Az ingatlan használatának célja			Az ingatlan tulajdonosa, illetve kezelője		Az állami tulajdonba vétel jogcíme	Pénzügyi fedezet		Etv. 2. § (4) bekezdés		Birtokbaadás tervezett ideje	Megjegyzések
	helyrajzi száma	területe m ²	1948. I. 1. előtt	államosítást követően	tervezett	államosításkor	jelenleg		év	M Ft	csereingatlan vagy kártalan. időpontja	kártalanítás, M Ft		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Budapest XIII., Szabolcs u. 37. 28051	1795	kórház	kórház	egészségügyi és szociális célú épület	Pesti Izraelita Nőegylet Weisz Alice Alapítvány	Magyar Állam	25210/1951. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. II. 28. 2004. II. 28. 2005. II. 28. 2006. II. 28. 2007. II. 28.	80,0 88,0 118,0 118,0 178,0 120,0		
2.	Debrecen, Simonffy u. 21—23. 8693	1812	gimnázium	ált. iskola	hitéleti célú épület	Debreceni Izraelita Hitközség	Önkorm.	10450/1950. sz. hat.			2002. XII. 15. 2003. II. 28. 2004. II. 28. 2005. II. 28.	29,96 40,0 55,0 55,04		

2. számú melléklet az 1197/2002. (XI. 28.) Korm. határozathoz

Pénzellátási terv

Átutalás időpontja:

2002. november 30.	5,000 M Ft
2002. december 15.	347,956 M Ft
2003. január 31.	191,704 M Ft
2003. február 28.	165,200 M Ft
2003. április 30.	176,314 M Ft
2004. január 31.	242,000 M Ft
2004. február 28.	195,400 M Ft
2004. március 31.	41,000 M Ft
2005. január 31.	297,000 M Ft
2005. február 28.	173,040 M Ft
2006. február 28.	178,000 M Ft
2007. február 28.	120,000 M Ft

A korábbi kormányhatározatokban elfogadott és megállapított kártalanítási összegek kifizetése változatlan marad.

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMEÉNYEK

**Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter
8001/2002. (MK 146.) ESZCSM**

t á j é k o z t a t ó j a

**az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási
finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló
9/1993. (IV. 2.) NM rendelet 2. számú mellékletében
foglalt járóbeteg-szakellátás tevékenységi kódlistájának
alkalmazásáról szóló 8005/2002. (EüK. 23.) ESZCSM
tájékoztató módosításáról**

A 8005/2002. (EüK. 23.) ESZCSM tájékoztató felvezető mondatában a „2002. december 1-jétől” szövegrészek helyébe mindkét esetben a „2003. január 1-jétől” szövegrész lép.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

A Központi Kárrendezési Iroda

k ö z l e m é n y e

a 2003. február 3—15-ig

terjedő időszak

**— II/1. földalapra vonatkozó —
termőföld árveréseiről**

A megyei (fővárosi) kárrendezési irodák 2003. február 3—15-ig terjedő időszakra eső termőföld árverési hirdetményeit az 1995. évi LXIII. törvény 1. §-ával módosított 1991. évi XXV. törvény 27. §-ának (2) bekezdése alapján (II/1. földalap) az alábbiakban tesszük közzé:

Tájékoztató az árverések fontosabb szabályairól

1. Az ingatlanok tehermentesen kerülnek árverésre, kivéve az 1991. évi XXV. törvény 25. §-ának (1) bekezdésében meghatározott AK értékben ki nem fejezett érték-növekedésének állami támogatással csökkentett összegű megtérítésének kötelezettségét.

2. Az ingatlanok adatai és térképe az ingatlan fekvése szerinti önkormányzat hirdetőtábláján és a gazdálkodó szervezetnél, valamint az árverés helyszínén megtekinthetők.

3. Az ingatlanok AK értékben kerülnek árverezésre. Amennyiben az igénybejelentés alapján egyezség jön létre, úgy az 1000 Ft/AK értékben kerül átszámításra, az egyezség tényét az árverésen be kell jelenteni; ha egyezség nem jön

létre, egy AK érték az 1991. évi XXV. törvény 22. §-ának (1) bekezdése alapján 3000 Ft/AK kikiáltási áron indul.

4. Az árverésen a vételre szánt kárpótlási jegyet (banki letéti igazolást) letétbe kell helyezni, amelynek 20%-a az árverési előleg, amely a vételárba beszámít, vagy visszaadásra kerül.

5. Az árverésen az 1995. évi LXIII. törvény 1. §-ának — a II/1. földalapra vonatkozó — (2) bekezdése alapján az őt megillető kárpótlási jegyekkel és/vagy banki letéti igazolással az a kárpótlásra jogosult vehet részt,

a) akinek az állandó lakhelye 1991. június 1-jén az érintett településen volt, és jelenleg is ott rendelkezik állandó bejelentett lakhellyel, vagy

b) a kárpótlás alapjául szolgáló termőföld tulajdona a település közigazgatási határán belül volt.

Az árverésen részt venni kívánó jogosultak egyrészt személyi igazolványukkal vagy önkormányzati igazolással bizonyíthatják a lakhely szerinti illetékességüket, másrészt a megyei kárrendezési hivatal által hozott határozattal igazolhatják, hogy a kárpótlás alapjául szolgáló termőföld az adott település közigazgatási határán belül volt. A kárpótlás alapjául szolgáló termőföld fekvését a földhivatal, illetve a megyei kárrendezési iroda is igazolhatja, amennyiben ez a határozatból nem derül ki.

Meghatalmazással árverező személy esetében a fenti igazolásokat — a meghatalmazó nevére kiállítva — az adatfelvételnél szintén be kell mutatni.

Az árverésen mezőgazdasági vállalkozást támogató utalvánnyal tulajdont szerezni nem lehet.

Az árverésen való részvétel jogosultságát igazolni kell; a jogosultságot igazolni nem tudó személyt az árverésen való részvételből ki kell zárni.

Figyelmeztetés

Árverezni a 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 28., 29. és 30. §-ai alapján személyesen, meghatalmazott útján vagy — több kárpótlásra jogosult esetén — együttesen lehet. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.

A 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 33. §-ának (5) bekezdése alapján az árverés vezetője kizárja a további árverésből azt az árverezőt, aki az ajánlat lezárását követően nem él vételi jogával. A kizárt személy az árverési előlegét elveszti. Az elvesztett árverési előleg az államot illeti meg.

A vételi jogot csak az a jogosult gyakorolhatja, aki kötelezettséget vállal a termőföld mezőgazdasági hasznosítására (fertőzősmentes és gyommentes állapotban tartására), és arra, hogy a termőföldet a mezőgazdasági termelésből öt éven belül nem vonja ki. Amennyiben vállalt kötelezettségét a tulajdonszerzéstől számított öt éven belül megszege, a termőföld kártalanítás nélkül állami tulajdonba kerül, és árverés útján lesz értékesítve.

A kárpótlásra jogosult tanyatulajdonost, a tanyája körüli termőföldre az árverés során elővásárlási jog illeti meg.

A vételi jog alapján szerzett termőföldnek a tulajdon-szerzéstől számított három éven belül történő elidegenítéséből származó bevételnek termőföldre fordított érték-növelő beruházási kiadásokkal csökkentett részét teljes egészében az elidegenítés évében kell a tulajdonosnak a személyi jövedelemadó alapjául szolgáló összjövedelméhez hozzászámítani. Bevételnek az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi értéket kell tekinteni.

Az árverésen bármely okból meg nem jelenő kárpótlásra jogosult később, a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet; ebből az okból az árverés eredménye nem változtatható meg.

Árverési kifogást nyújthat be az árverésen részt vevő árverező, továbbá az árverésből kizárt személy az árverés lezárását követő három napon belül a Központi Kárrendezési Irodához.

A kárpótlásra jogosult az általa megvásárolt termőföld AK értékben ki nem fejezett értéknövekedésének állami támogatással és az amortizálódott hányaddal csökkentett összegű megtérítésére köteles a földet az árverésen eladó részére.

A termőföld hasznosítását és védelmét szolgáló és/vagy a termőföld értékét növelő meliorációs, öntözési és útépítési beruházások esetében a beruházási költségeknek az állami támogatással és az amortizálódott hányaddal csök-

kentett értékét kell a földet kiadó részére megtéríteni. A gazdálkodó szervezet által elvégzett számítás helyességét a kárrendezési iroda ellenőrzi.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő termőföld új tulajdonosa a földet átadó gazdálkodó szervezet részére köteles megtéríteni az új gazdasági évet előkészítő, szükséges fő gazdasági munkáknak (szántás, talajerő-visszapótlás), zöldleltári értékeknek (pl. 3 évnél nem idősebb takarmányvetés) a gazdálkodó szervezet táblatörzskönyve alapján számított ellenértékét. A térítés mértékében és módjában az új tulajdonos és a gazdálkodó szervezet állapodik meg.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő földeket az annak fekvése szerint illetékes körzeti földhivatal adja birtokba.

A gazdálkodó szervezet hozzájárulásával a földhivatal birtokba adja a termőföldet akkor is, ha a birtokbaadás egyéb feltételei fennállanak, de a jogosult az elismert tartozását nem fizette meg, vagy részletfizetésben állapodott meg.

Felhívjuk a tisztelt árverezni szándékozók figyelmét, hogy a *Tájékoztató az árverés fontosabb szabályairól*, valamint, hogy e *Figyelmeztetés* az összes termőföld árverési hirdetménnyel kapcsolatban figyelembe veendő.

Központi Kárrendezési Iroda

Békés megye

A Központi Kárrendezési Iroda Doboz településen, a Petőfi Mgtsz, Doboz használatában (kezelésében) lévő földterületből a Magyar Állam által kijelölt földrészletre az

árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Doboz, Művelődési Központ
2. Az árverést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kárrendezési Iroda közreműködésével tartjuk meg.
3. A regisztráció időpontja: 2003. február 10., 10 óra.
4. Az árverés ideje: 2003. február 11., 10 óra.
5. Az árverésre kerülő földrészletek:

Település: Doboz

Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	Aranykorona érték	Korlátozó intézkedés	
				megnevezése	értéke
0101/20 a, b	133 ha 1924 m ²	szántó	3314,23	DÉMÁSZ, csatorna	
0101/20 a, c-ből	25 ha 7781 m ²	szántó	743,20	DÉMÁSZ, csatorna	
0144/120-ból	7 ha 4099 m ²	szántó	203,30	DÉMÁSZ, csatorna	
				Mezei leltár: 170 000 Ft/ha	
04/80 a, c-ből	3 ha 8056 m ²	szántó	95,70	csatorna	

A 2002. november 4-i árverés maradék területei.

Dr. Göndös József s. k.,
kirendeltségvezető

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámaát teszi közzé:

926027A
249157B
033543C
645901B
479350C
367168C
454011C
445256B
800083C
011040C
610938B
123881B
742535B
932258A
647651C
454352B
400590C
414014A
927852A
171251C

989589A
040612B
284908B
275271B
590451B
490187C
677451B
873466A
282157A
428946B
845048B
034344A
881146C
533386B
016679B
505436B
618620C
425768B
482942B
425541A
570980B
049300B
867205A
552066A
006554B
058068B
203828C
186451A

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2003. évi éves előfizetési díja: 9408 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlőnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Ügyintéző (telefonszám):

2003. évi előfizetési díj fél évre 4704 Ft áfával ☐

egy évre 9408 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

CD-JOGÁSZ®

az EGYETLEN hivatalos!

Elektronikus jogszabálygyűjtemény a Magyar Közlöny kiadójától.
A 148/2002 (VII.1.) Korm. rendelet alapján hivatalos, hiteles forrás.

ONLINE

A hálózati letöltésre is alkalmas
online szolgáltatásunk
előfizetőinknek ingyenes.

ÁRGARANCIA

Előfizetési díjaink idén nem változtak,
más, hasonló szolgáltatást nyújtó
termékekénél garantáltan kedvezőbbek.

SOKOLDALÚSÁG

A jogszabálysolgáltatást
Magyar Közlöny faksimile, EU Szakjogász,
Adó és Ellenőrzési Értesítő, Bírósági Határozatok,
KSH-jelzőszámok, Iratmintatár is kiegészíti.

www.mhk.hu
06 (80) 200-723

MOST RENDSZERBELEPÉSI DÍJ NÉLKÜL, AJÁNDÉKKAL!

Előfizetem a CD-JOGÁSZ® 1 / 5 / 10 / 25 / 100 munkahelyes változatát egy évre példányban.

Éves előfizetési díj: 48 000 / 60 000 / 80 000 / 96 000 / 128 000 Ft + áfa, rendszerbelépési díj nincs.

Előfizetés időtartama: 2003. január – december.

Ajándékvalasztásom: ☐ az előfizetési periódus ingyenes kiterjesztése a 2002. év hátralévő hónapjaira
(a kedvezmény az előfizetési díj beérkezése után vehető igénybe), vagy
☐ egyéves ingyenes előfizetés a kiadó Házi Jogtanácsadó című lapjára

Név, cím:

Ügyintéző, telefon:

Kézbesítési cím és név:

Dátum:

Cégszerű aláírás:

Az akció a 2002. december 31-ig beérkezett új, éves előfizetésekre vonatkozik. Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1394 Budapest 62, Pf. 361 postacímére, illetve a 266-8906-os vagy a 266-5190-es faxszámára küldje vissza. Megrendelését feladhatja a www.mhk.hu honlapon vagy a cdjogasz@mhk.hu e-mail-címen is.

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosanak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2003. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2003. évi előfizetési díjak

Magyar Közlöny	62 496 Ft/év	Magyar Közigazgatás	6 048 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	12 096 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	9 744 Ft/év
Bányászati Közlöny	3 024 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	3 024 Ft/év
Belügyi Közlöny	16 128 Ft/év	Oktatási Közlöny	15 120 Ft/év
Cégközlöny	76 944 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 696 Ft/év
Cégközlöny (CD-n)	54 768 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	19 824 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	16 128 Ft/év	Pénzügyi Szemle	14 448 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	11 424 Ft/év	Statisztikai Közlöny	8 400 Ft/év
Gazdasági Közlöny	15 120 Ft/év	Szociális Közlöny	9 744 Ft/év
Határozatok Tára	14 448 Ft/év	Turisztikai Értesítő	7 392 Ft/év
Házi Jogtanácsadó	3 024 Ft/év	Ügyességi Közlöny	4 368 Ft/év
Hírközlési Értesítő	4 032 Ft/év	Vízügyi Értesítő	8 064 Ft/év
Hivatalos Értesítő	9 408 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	3 024 Ft/év	Élet és Tudomány	7 392 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	10 080 Ft/év	Ludové Noviny	1 680 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	13 440 Ft/év	Neue Zeitung	3 024 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	9 072 Ft/év	Természet Világa	4 032 Ft/év
Közlekedési Értesítő	15 456 Ft/év	Valóság	4 704 Ft/év
Kulturális Közlöny	12 096 Ft/év		
Külgazdasági Értesítő	12 432 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.

Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.

Éves előfizetési díja 3024 Ft áfával.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2003. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	64 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	112 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	80 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	128 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2002-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: a Kiadó vezérigazgatója.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2002. évi éves előfizetési díj: 56 784 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtig, utána + 8 oldalanként + 112 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

02.2131 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.